

सर्वात मोठ्या शेतकरी बायोगॅस
नेटवर्कमध्ये आपले स्वागत आहे.

दुसरी
आवृत्ती

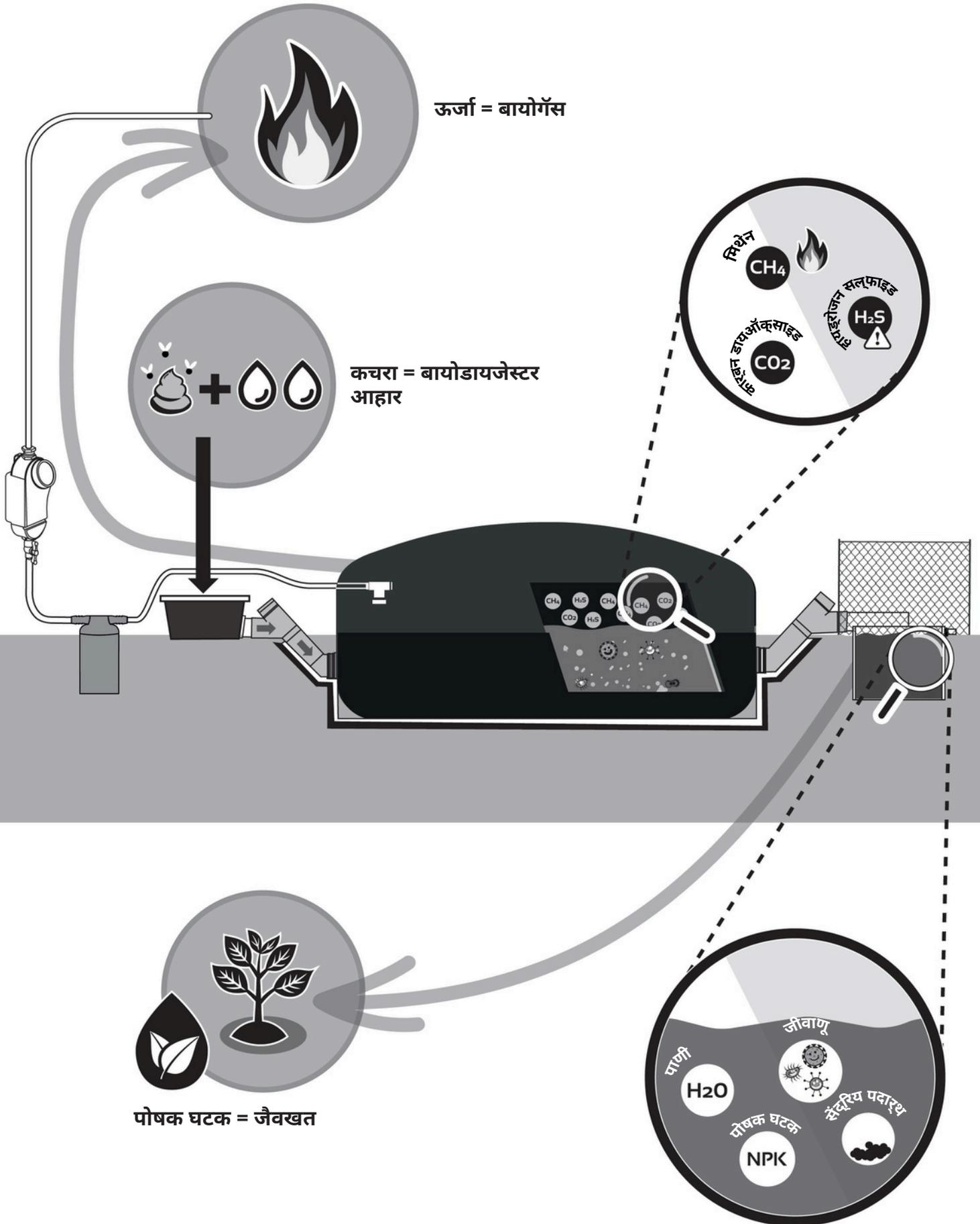
पुनरुत्पादक शेतीचा
सुचना समाविष्ट
आहेत

आपल्या बायोडायजेस्टरचा
जास्तीत जास्त फायदा घ्या!

वापरकर्ता
मार्गदर्शक

 SISTEMA.bio®

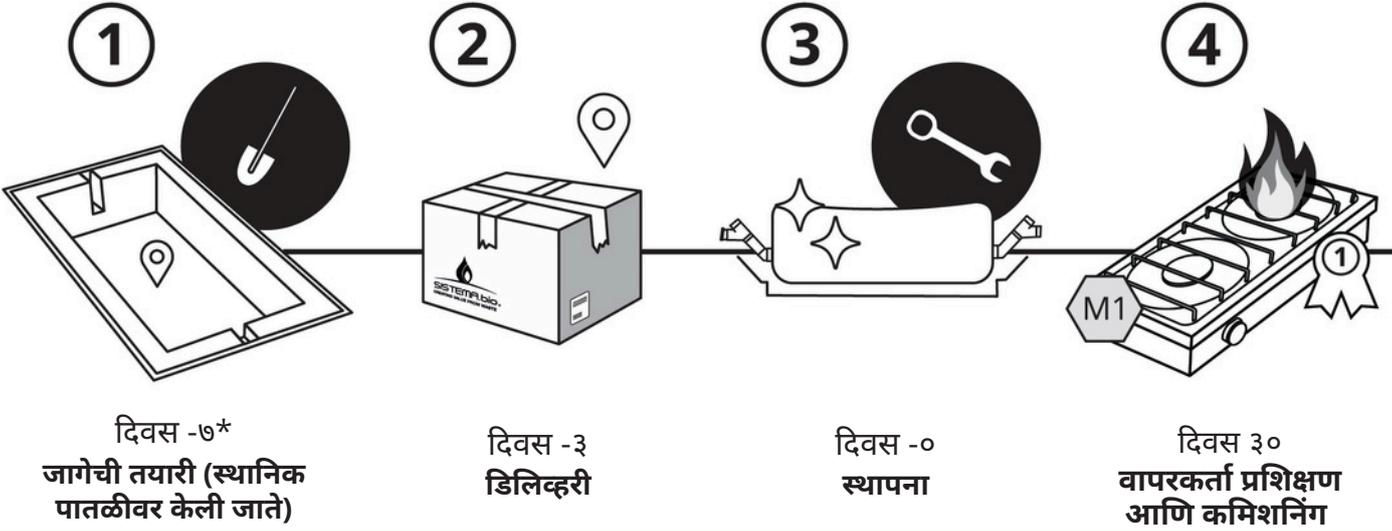
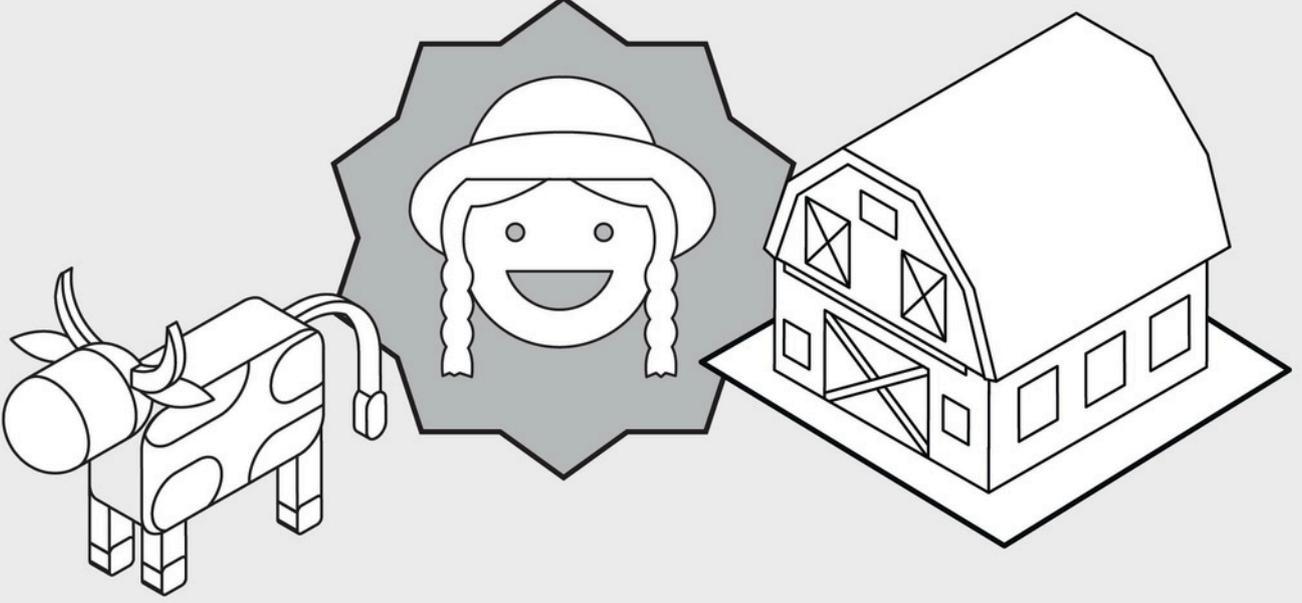
आपल्या बायोडायजेस्टर समजून घेणे

२	Sistema.bio सह तुमचा प्रवास प्रतीके
४	आणि चिन्हांची शब्दकोष हे महिती पुस्तक
५	कसे वापरावे स्थापित बायोडायजेस्टर
६	बायोडायजेस्टर कार्यात्मक घटक सुरक्षितता
७	
९	बायोडायजेस्टर बायोफर्टिलायझर
९	बायोगॅस
१०	
११	
१३	बायोडायजेस्टर स्टार्टअप
१७	तुमची प्रणाली कशी वापरायची
१७	तुमचा डायजेस्टर बायोडायजेस्टर
२०	उत्पादकता टिकवा बायोगॅसचा
२१	वापर जैवखताचा वापर
२४	
२६	
२८	
३०	
३१	
३२	
३४	
४०	
४०	
४१	
४२	
४४	
४५	
४५	
४६	
४९	
४९	

Sistema.bio सोबतचा तुमचा प्रवास

तुम्ही Sistema.bio digester च्या प्रवासात सहभागी होत आहात!

देखरेख

भेटींचे निरीक्षण करणे

*सर्व तारखा अंदाजे आणि माहितीपूर्ण आहेत. **वॉरंटी पॉलिसीनुसार पैसे भरावे लागू शकतात.

तुमच्या ग्राहकांच्या प्रवासाचे काय फायदे आहेत?

गॅस लाईन आणि उपकरणांसाठी १ वर्षाची वॉरंटी आणि बायोडायजेस्टरच्या काळ्या पडद्यासाठी १० वर्षाची वॉरंटी!

इंस्टॉलेशन, वापरकर्ता प्रशिक्षण तसेच इंस्टॉलेशननंतरचा पाठपुरावा यासाठी किमान ३ प्रत्यक्ष भेटी

तुमच्या कोणत्याही शंकांचे निरसन करण्यासाठी तसेच गरज पडल्यास तुमच्या स्थापनेची दुरुस्ती करण्यासाठी विक्रीनंतरची सेवा उपलब्ध आहे.

5

दिवस ९०
दूरध्वनीद्वारे कॉल
आणि पर्यायी भेट

6

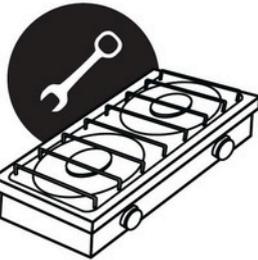

दिवस १८०
प्रभावाचे मोजमाप आणि
प्रशिक्षण

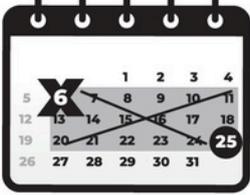
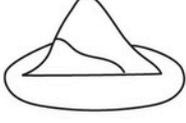
7

वर्ष ५
सक्रिय स्थापना व समायोजन

आवश्यकतेनुसार
सेवा भेटी

सामान्य चिन्ह	
	करू नका
	करा
	वारंवारता
	काउंटरवेट
	माती
	असमाधानी ग्राहक
	अनुकूल/ प्रतिकूल पर्यावरणीय परिणाम
	पुनर्वापर/ पुनर्वापर

सुरक्षा चिन्ह	
	बायोगॅस गळती/गळती
	आगीचा धोका
	खबरदारी
	प्राणघातक

वापरकर्त्यासाठी

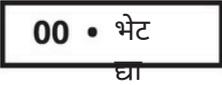

तुमची सिस्टीम वापरताना काही समस्या आल्यास, या माहिती पुस्तिकेतील पृष्ठ ३४-३९ वरील समस्यानिवारण चरणांचा संदर्भ घ्या. जर समस्या कायम राहिली, तर समर्थनासाठी कस्टमर केअरशी संपर्क साधण्यास अजिबात संकोच करू नका.

युट्यूब यादीतील युट्यूब व्हिडिओ आणि त्यांचे संदर्भ क्रमांक

तंत्रज्ञांसाठी

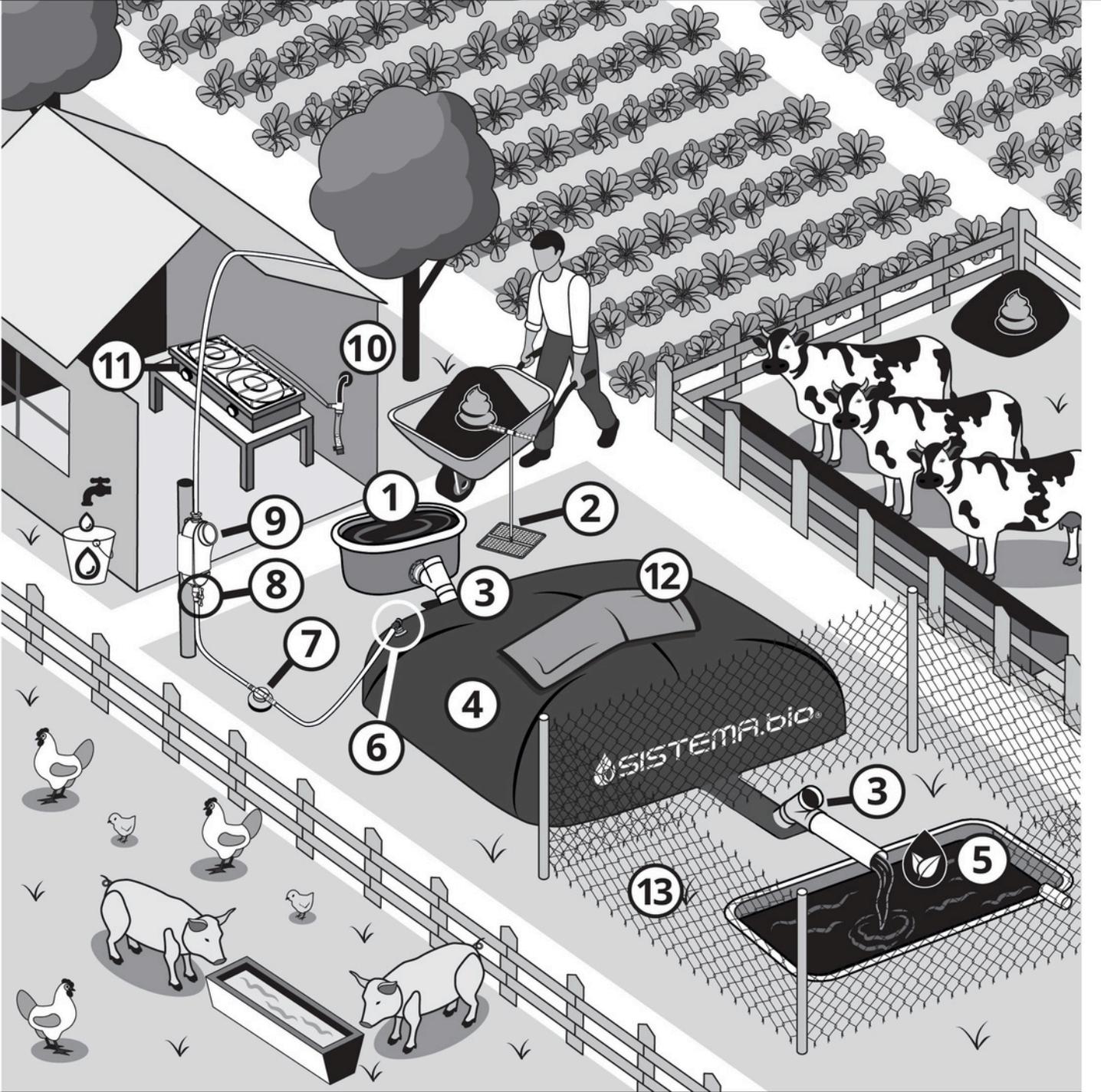
विशिष्ट भेट्टींदरम्यान कोणती पृष्ठे समाविष्ट करायची आहेत हे ओळखण्यासाठी पृष्ठाच्या तळाशी दिलेल्या सहाय्यक सूचनांचे अनुसरण करा.

पेनने, वर्तुळ करा/हायलाइट करा आणि पृष्ठ २०, ४०, ४१, ४२, ४३ आणि इतर संबंधित पृष्ठांवर योग्य तपशील भरा.

या माहिती पुस्तिकेत समाविष्ट सर्व व्हिडिओंसह मुख्य व्हिडिओ यादीमध्ये प्रवेश करण्यासाठी हा QR कोड स्कॅन करा. संपूर्ण माहिती पुस्तिकेत, तुम्हाला आवश्यक असलेल्या ठिकाणी प्रक्रिया-विशिष्ट प्लेलिस्ट देखील सुलभतेने उपलब्ध असतील.

तुमच्या स्थापनेचे घटक जाणून घ्या

१. फीडिंग टँक
२. खत मिक्सर
३. इनलेट आणि आउटलेट रिअॅक्टर पाईपिंग
४. बायोडायजेस्टर
५. जैवखत टाकी

६. बायोगास आउटलेट
७. प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह
८. आयसोलेशन व्हॉल्व्ह
९. बायोगॅस फिल्टर
१०. पाण्याचा सापळा

११. बायोस्टोव्ह
१२. काउंटरवेट
१३. जैवखत टाकीचे संरक्षण

टीप: प्रकल्पाच्या प्रदेश आणि स्थानिक संदर्भानुसार घटक भिन्न असू शकतात.

बायोडायजेस्टरचे कार्यात्मक घटक

SISTEMA.bio

1

फीडिंग टँक: दीर्घकाळ टिकणारा टँक जो तुम्हाला खत मिक्सर वापरून शेण आणि पाणी मिसळण्याची परवानगी देतो. ते तुम्हाला अवांछित घटक ओळखण्यास आणि काढून टाकण्यास देखील मदत करते.

फीडिंग टँक

खत मिक्सर

7

प्रेसर रिलीफ व्हॉल्व्ह (PRV): ते प्रति-दाबासाठी पाण्याचा वापर करून बायोडायजेस्टरमधील दाब नियंत्रित करते.

5

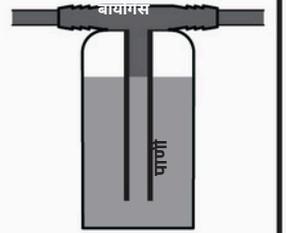
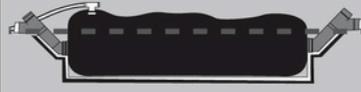
जैवखत टाकी: हे तुम्हाला तुमचे जैवखत वापरण्यापूर्वी साठवण्याची परवानगी देते!

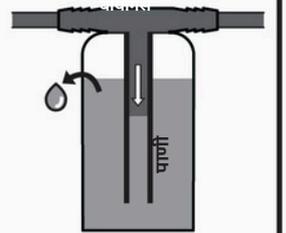
टीप: या सर्व घटकांना माहिती पुस्तिकेत पुढे स्पष्ट केल्याप्रमाणे नियमित ऑपरेशन व देखभाल क्रियांची आवश्यकता असते.

प्रकल्पाच्या प्रदेश व स्थानिक संदर्भानुसार घटक वेगवेगळे असू शकतात.

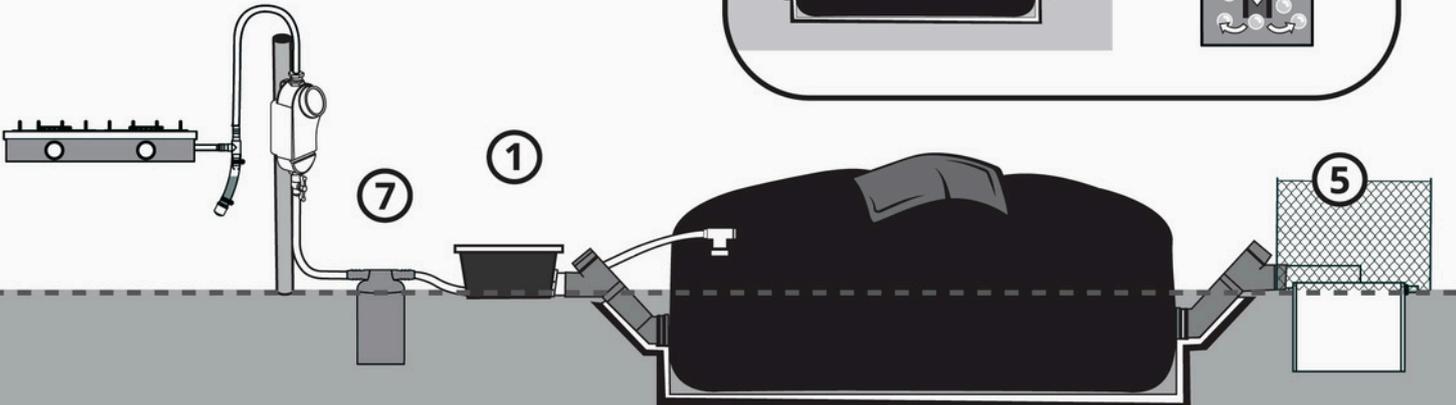
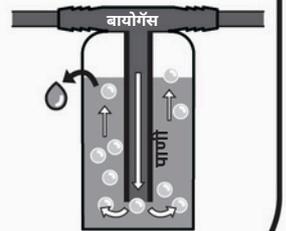
अ. कमी दाब

ब. दाब वाढणे

क. उच्च दाब

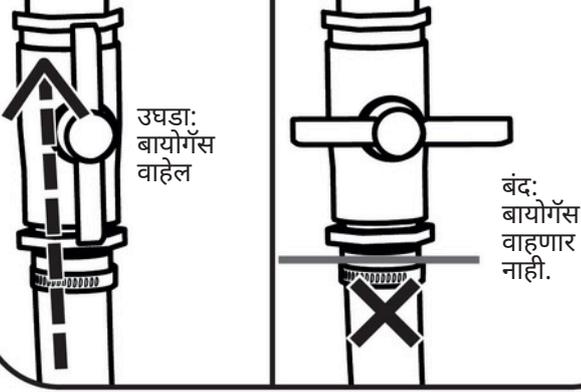

बायोडायजेस्टरचे कार्यात्मक घटक

SISTEMA.bio

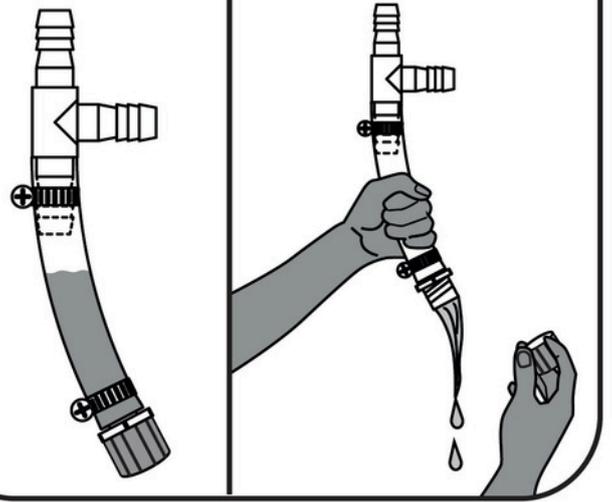
8

आयसोलेशन व्हॉल्व्ह: हे तुम्हाला बायोगॅसचा प्रवाह बंद करण्यास आणि थांबवण्यास अनुमती देते.

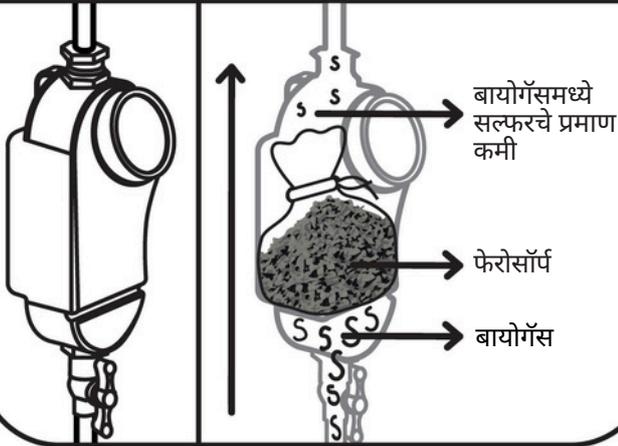
10

पाण्याचा सापळा: जेव्हा तापमान कमी होते, तेव्हा बायोगॅसमधील पाणी घनरूप होते आणि पाण्याच्या सापळांद्वारे ते गोळा केले जाते.

9

बायोगॅस फिल्टर: बायोगॅसमधून H₂S काढून टाकते, ज्यामुळे प्रणाली अधिक सुरक्षित होते आणि धातूच्या उपकरणांचे आयुष्य वाढते.

11

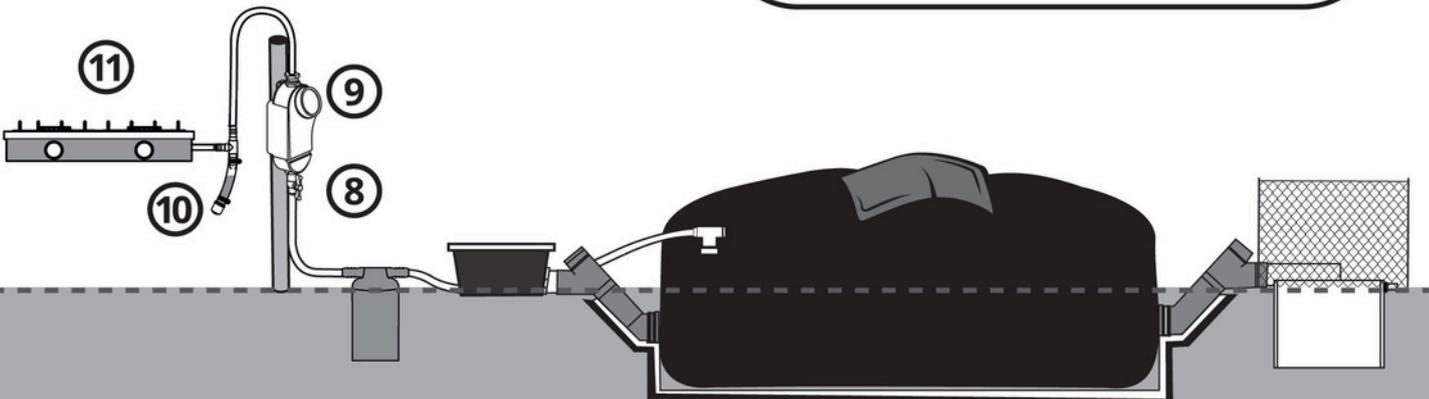
बायोस्टोव्ह: मानक किटमध्ये समाविष्ट असलेले उपकरण.

टीप: या सर्व घटकांना माहिती पुस्तिकेत पुढे स्पष्ट केल्याप्रमाणे नियमित ऑपरेशन व देखभाल क्रियांची आवश्यकता असते.

प्रकल्पाच्या प्रदेश आणि स्थानिक संदर्भानुसार घटक वेगवेगळे असू शकतात.

*लागू असेल तेव्हा, दाबा आणि चालू/बंद करा

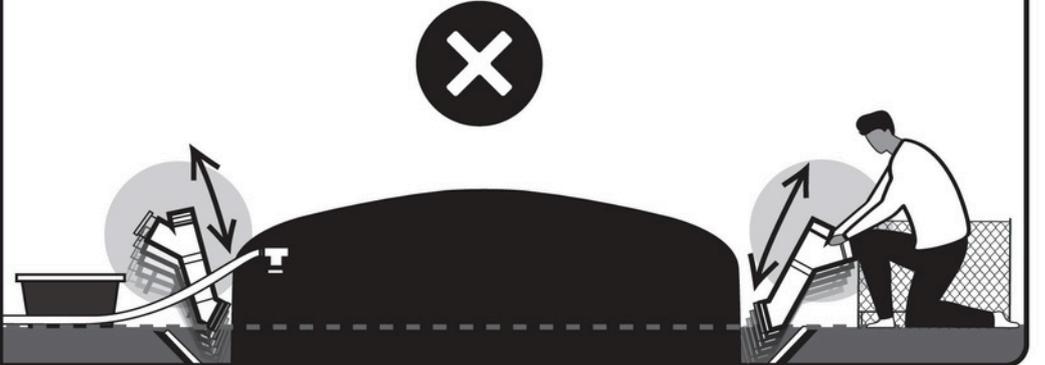
करू नका:

डायजेस्टरभोवती मुलांना निष्काळजीपणे राहू देऊ नका. डायजेस्टरवर उडी मारू नका किंवा त्यावर धावू नका.

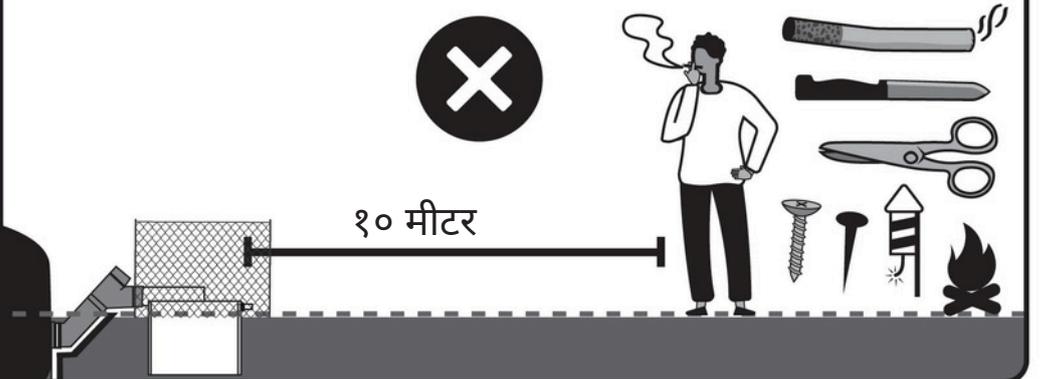
करू नका:

डायजेस्टरमध्ये आत येणाऱ्या किंवा बाहेर जाणाऱ्या पाईप्सची पातळी ओढू नका, उचलू नका किंवा वाढवू नका.

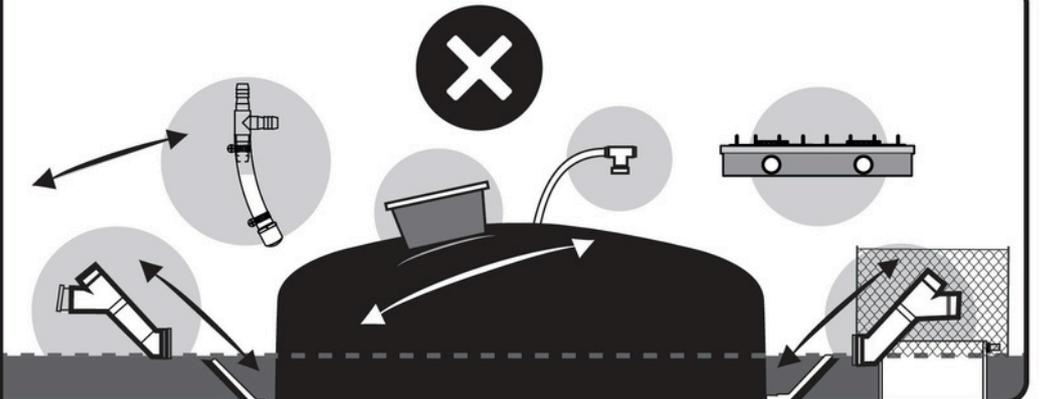
करू नका:

बायोडायजेस्टर परिसरात धूम्रपान करू नका, कोणत्याही प्रकारच्या तीक्ष्ण वस्तू वापरू नका तसेच त्या परिसरात आग निर्माण होईल असे कोणतेही कृत्य करू नका.

करू नका:

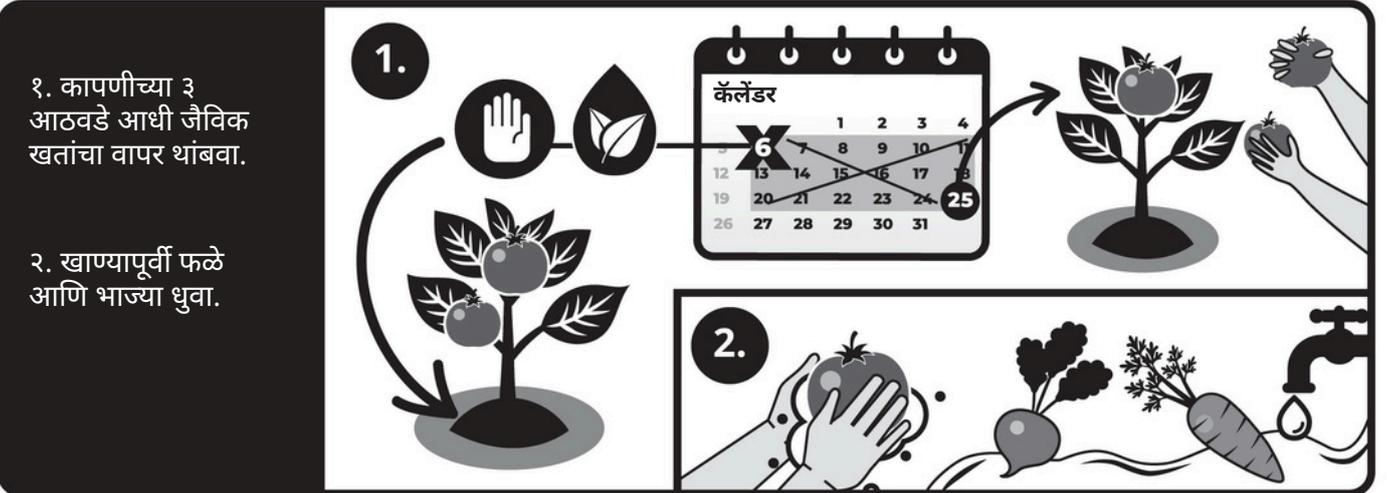
बायोगॅस प्रणालीतील कोणत्याही घटकांची स्थिती स्वतःहून बदलू नका.

जैविक खत पिऊ नका. डोळे व त्वचेशी थेट संपर्क टाळा.

अपघात टाळण्यासाठी आपल्या जैविक खत टाकीभोवती कुंपण किंवा संरक्षक आवरण बसवा. हे आवरण मुलांसाठी सुरक्षित असावे, किमान ३० किलो वजन करू शकेल इतके मजबूत व दीर्घकाळ टिकणारे असावे, तसेच प्राणी किंवा मुले आत प्रवेश करू शकणार नाहीत इतके पूर्णपणे बंद असावे.

कोणत्याही परिस्थितीत बायोगॅसचे थेट श्वासोच्छ्वास घेऊ नका.

बायोगॅस विषारी आहे आणि तो श्वासाच्या माध्यमातून घेतल्यास प्राणघातक ठरू शकतो.

घराबाहेर / घरातील

१. बायोगॅस गळतीमुळे कुजलेल्या अंड्यासारखा वास येऊ शकतो.

२. घरात बायोगॅस गळती आढळल्यास त्वरित घराबाहेर पडा, कारण यामुळे आग लागण्याचा आणि विषारीपणाचा धोका असतो.

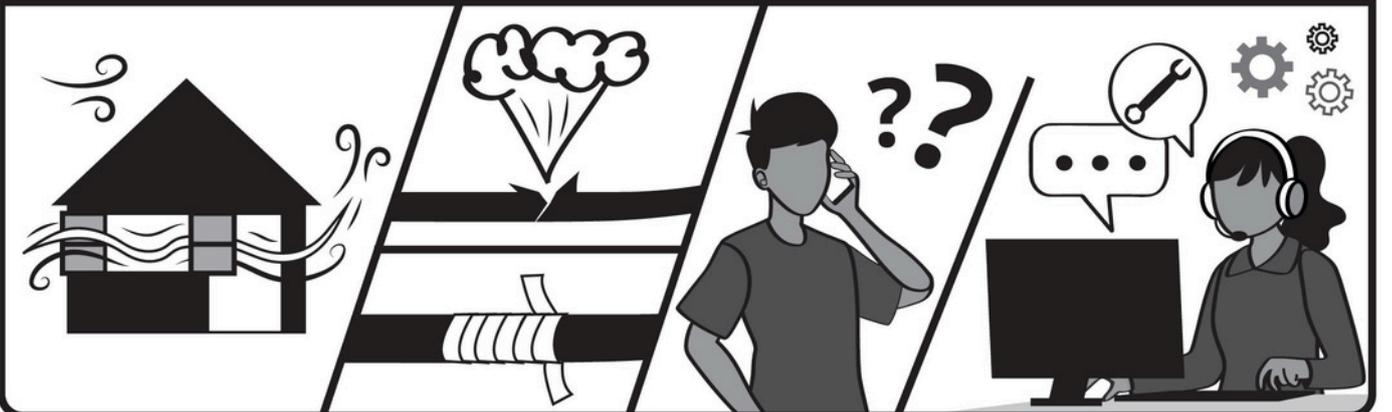
३. बायोगॅसचा प्रवाह थांबवण्यासाठी आयसोलेशन व्हॉल्व्ह बंद करा.

४. घरात योग्य हवेशीर व्यवस्था करा, जेणेकरून बायोगॅस विरघळेल.

५. गळती शोधा आणि दुरुस्त करा.

६. दीर्घकालीन दुरुस्ती साठी आपल्या ग्राहक सेवा विभागाला कॉल करा.

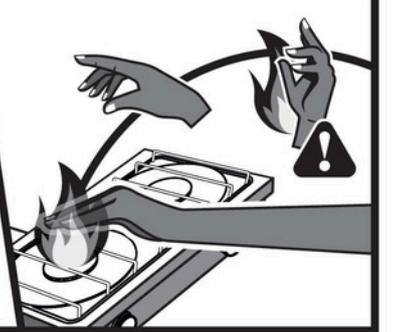
स्टोव्हवरून कोणतेही तार किंवा कनेक्शन जाऊ देऊ नका. बायोस्टोव्ह एका घन आणि स्थिर पृष्ठभागावर ठेवा.

ज्वालांजवळ पडदे किंवा इतर कोणतीही ज्वलनशील वस्तू ठेवू नका.

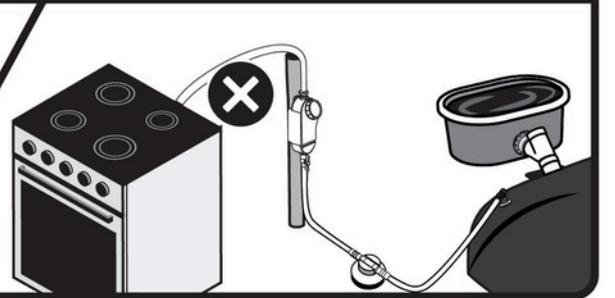
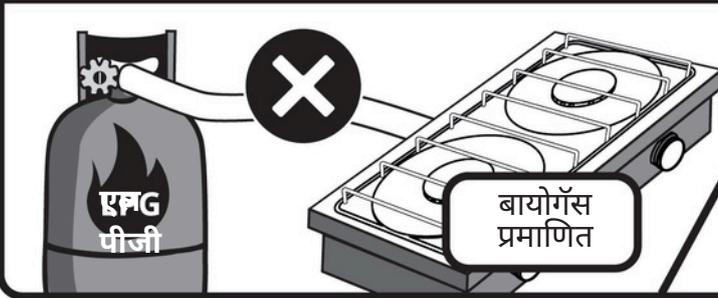

बायोस्टोव्ह वापरताना सावध रहा; चुकीच्या हाताळणीमुळे तुम्हाला जखम लागू शकते..

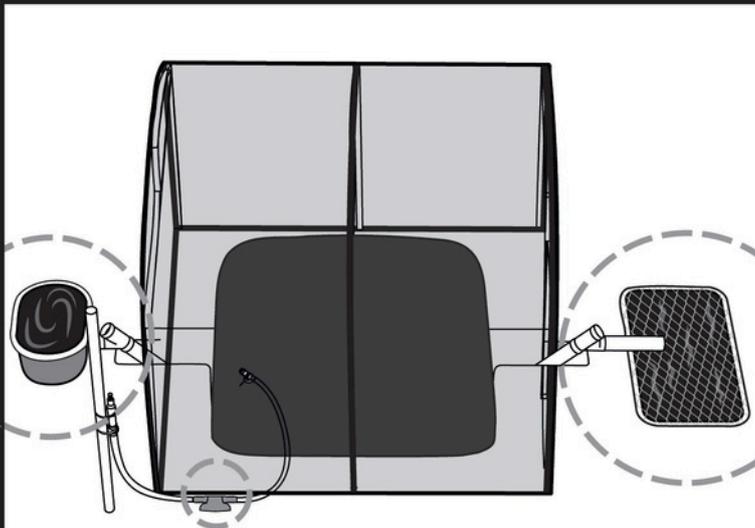

बायोस्टोव्हला बायोडायजेस्टर व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही गॅस स्रोताशी जोडू नका.

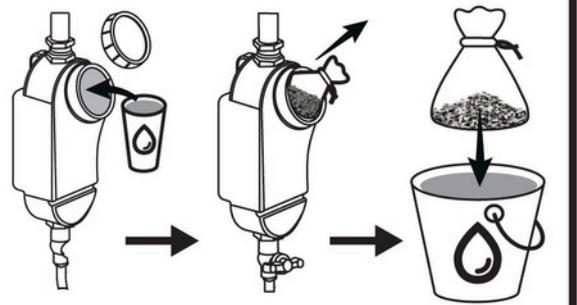
बायोगॅस लाइन नैसर्गिक गॅसच्या चुलीला जोडू नका.

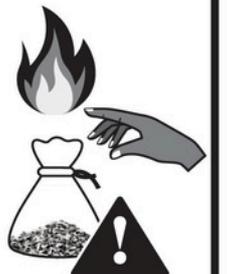
जर बायोडायजेस्टर ग्रीनहाऊसमध्ये बसवले असेल, तर प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह आणि जैवखत टाकी ग्रीनहाऊसच्या बाहेर बसवणे आवश्यक आहे. प्रवेश करण्यापूर्वी ग्रीनहाऊस पूर्णपणे हवेशीर असणे आवश्यक आहे.

पुनर्जन्मादरम्यान सुरक्षितता

झडप बंद केल्यानंतर आणि झाकण उघडल्यानंतर, फिल्टरमध्ये एक लिटर पाणी भरा. नंतर, पुनर्निर्मिती दरम्यान बायोगॅस फिल्टरमधून पिशवी काढल्यानंतर, ती गरम होणे किंवा आग लागण्यापासून रोखण्यासाठी पाण्याच्या बादलीत बुडवा.

*जेव्हा फिल्टरेशन मीडिया हवेत असतो.

बायोडायजेस्टर सुरू करणे

बाजूचे QR कोड स्कॅन करा किंवा त्यावर क्लिक करा दस्तऐवज.

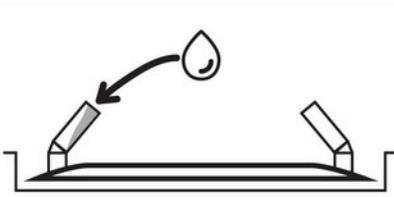
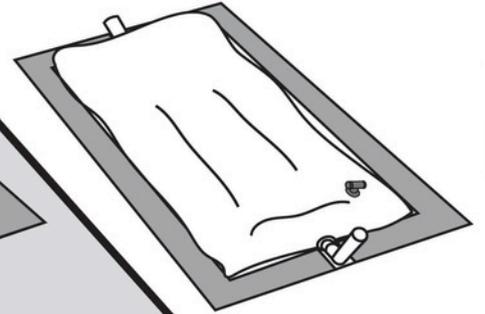
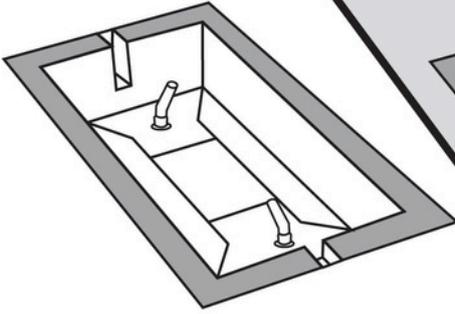
“बायोडायजेस्टर सुरू करणे” या विभागाशी संबंधित व्हिडिओ पाहण्यासाठी हा QR कोड स्कॅन करा किंवा क्लिक करा.

पायरी १

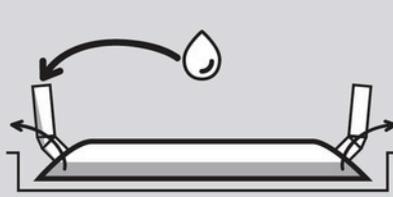
पाणी इनलेट आणि आउटलेट कोपरांपर्यंत पोहोचेपर्यंत रिअॅक्टर पाण्याने भरा.

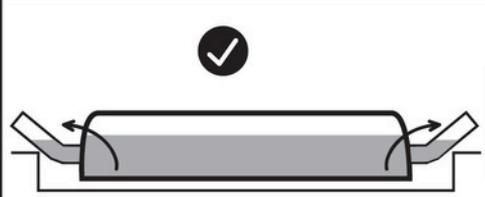
(i5)

भरणे = ०%

भरणे = प्रगतीपथावर

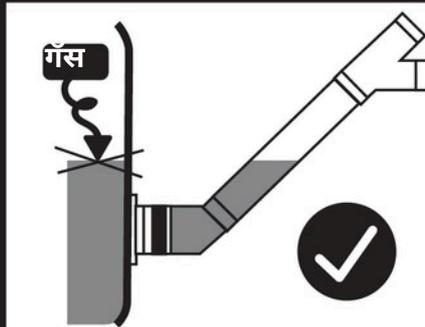
भरणे = १००%

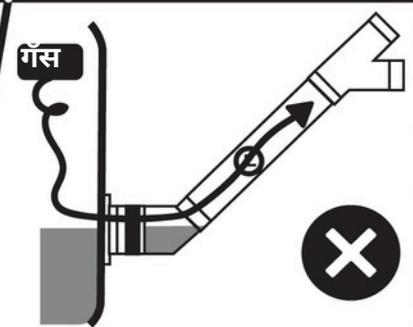
बायोडायजेस्टर भरण्यासाठी आवश्यक पाण्याचे प्रमाण

	एम	लिटर
सिस्टम ६	३३	३,०००
सिस्टम ८	४	४,०००
सिस्टम १२	६	६,०००
सिस्टम १६	८	८,०००
सिस्टम २०	१०	१०,०००
सिस्टम ३०	१५	१५,०००
सिस्टम ४०	२०	२०,०००

चांगला हायड्रॉलिक सील: गॅस आहे अणुभट्टीच्या आत अडकले.

हायड्रॉलिक सील नाही: गॅस बाहेर पडू शकतो.

बायोडायजेस्टर सुरू करणे

SISTEMA.bio

पृष्ठ १३ वरील व्हिडिओसाठी QR कोड

पायरी २

पीआरव्ही पाणी भरा, जोपर्यंत ते जास्त पाणी बाहेर येऊ लागणार नाही.

पायरी ३ गॅस लाइन बंद करा.

उभडा

बंद

चरण ४ पहिले जेवण.

आम्ही यासाठी गायीचे खत वापरण्याची शिफारस करतो, जे प्रथम आहार म्हणून दिले जावे.

पहिल्या आहारापूर्वी ५ दिवसांसाठी टारपखाली गायीचे खत साठवून ठेवल्यास सुधारणा होईल.
नंतर डायजेस्टर सुरू करा.

सुरू होण्याचा वेळ कमी करण्यासाठी, कार्यरत डायजेस्टरमध्ये शक्य तितके जैवखत (ज्याला डायजेस्टेट किंवा बायोस्लरी असेही म्हणतात) भरा.

चरण ४ पहिल्या आहारासाठी प्रमाण

	गायीचे खत पहिला आहार - लिटर किंवा किलो			गायीचे खत पहिला आहार - २० लिटर बादल्या		
	उष्ण >२३ डिग्री सेल्सियस	समशीतोष्ण १५ ते २३ डिग्री सेल्सियस	थंड १२ ते १५ डिग्री सेल्सियस	उष्ण >२३ डिग्री सेल्सियस	समशीतोष्ण १५ ते २३ डिग्री सेल्सियस	थंड १२ ते १५ डिग्री सेल्सियस
SIS 6	450	350	250	23	18	13
SIS 8	650	500	350	33	25	18
SIS 12	900	650	450	45	33	23
SIS 16	1300	1000	650	65	50	33
SIS 20	1800	1350	900	90	68	45
SIS 30	2600	2000	1350	130	100	68
SIS 40	3500	2650	1800	175	133	90

पातळ करा
१ भाग शेण
२ भाग पाणी

*टीप: इतर कोणत्याही प्रकारच्या कचऱ्यासाठी, तुमचा तंत्रज्ञ या मॅन्युअलच्या पृष्ठ ४० वर सूचना लिहील.

उदाहरण: सिस्टम ६
उबदार हवामान

४५० लिटर किंवा किलो किंवा २३ बादल्या + ९०० लिटर किंवा किलो किंवा ४६ बादल्या

डायजेस्टरमध्ये टाकण्यापूर्वी खतामधून खालील घटक काढा.

काढा

- वाळू, दगड - गवत, तंतू, पाने, लाकूड, लाकडाचे तुकडे - माती - प्लास्टिक, धातू, काच - लिंबूवर्गीय फळे - स्वयंपाकाचे तेल, कारण त्यामुळे ऑपरेशनल समस्या उद्भवू शकतात.

बायोडायजेस्टर सुरू करणे

SISTEMA.bio

पृष्ठ १३ वरील व्हिडिओसाठी QR कोड

जर मागील ५ दिवसांत प्राण्यांना अँटीबायोटिक किंवा अँटीबायोटिक औषधे दिली गेली असतील, तर दिलेल्या प्राण्यांचे खत त्यांना खाण्यासाठी देऊ नका.

आहार देण्याच्या 5 दिवस आधी

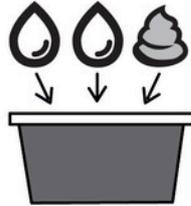
आहार देण्याचे टप्पे*

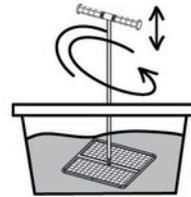
(OM7)

१. खत पातळ करा.
२. खत आणि पाणी मिसळण्यासाठी खत मिक्सर वापरा.
३. मिश्रण (स्लरी) ५ मिनिटे तसेच ठेवा.
४. तरंगणारे साहित्य काढा.
५. अणुभट्टीत पाणी भरा.
६. दगड आणि वाळू सारखे स्थिरावणारे पदार्थ वारंवार काढत राहा.

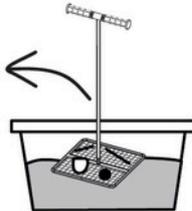
1.

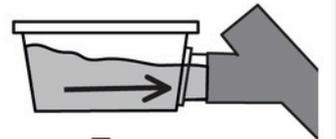
2.

3.

4.

5.

6.

*पहिल्या आहारासाठी तसेच दररोजच्या आहारासाठी लागू.

अणुभट्टी फुगण्याची
वाट पहा

फुगवण्याची वेळ:*

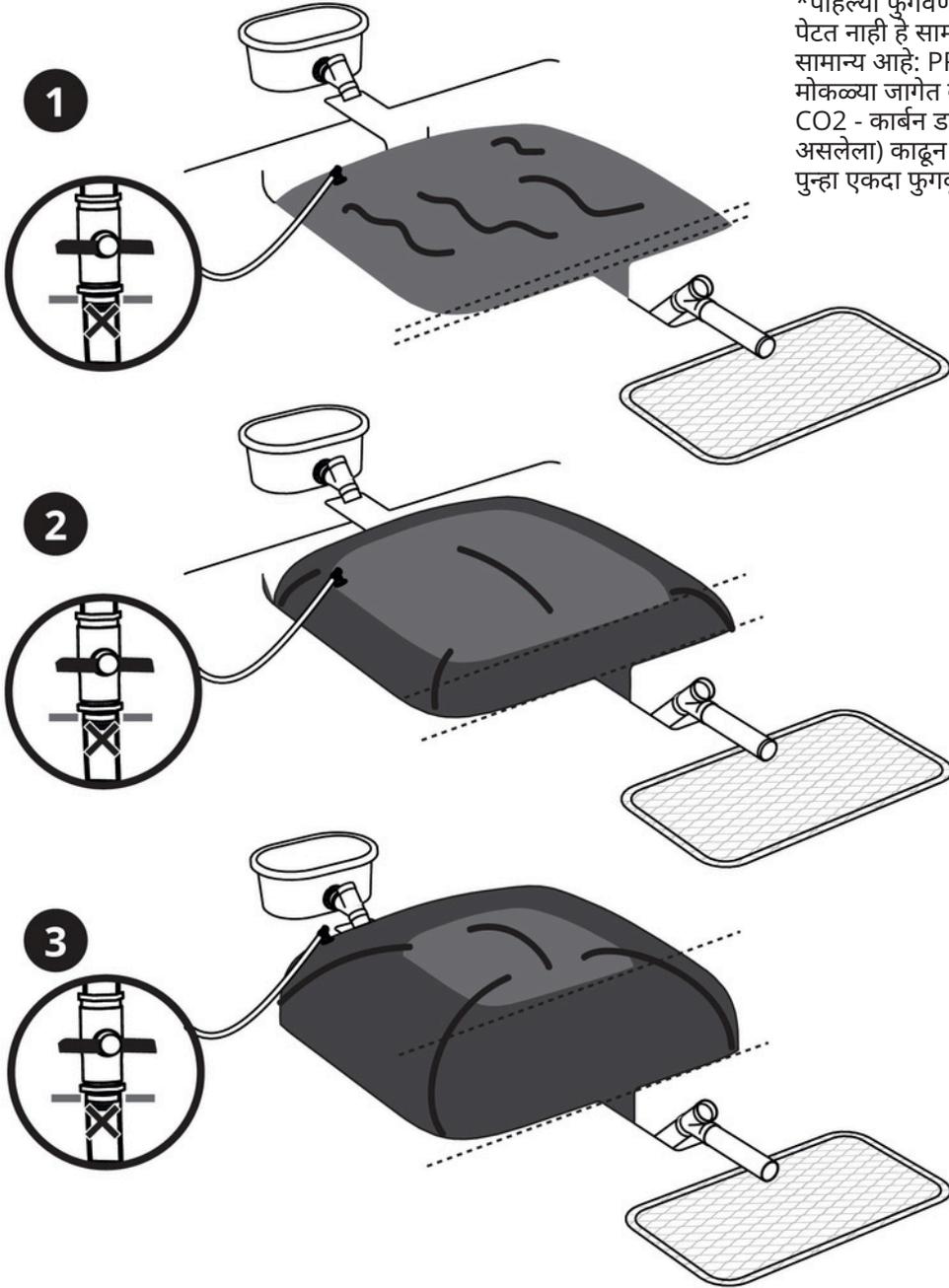
उबदार हवामान/हंगामात ३ आठवड्यांपर्यंत

समशीतोष्ण हवामान/ऋतूमध्ये ३ आठवडे ते १.५ महिने

थंड हवामान/हंगामासाठी १.५ ते २.५ महिने

*पहिल्या फुगवणीनंतर बायोगॅस पेटत नाही हे सामान्य आणि सामान्य आहे: PRV मधून बाहेर मोकळ्या जागेत वायू (मुख्यतः CO₂ - कार्बन डायऑक्साइड असलेला) काढून टाका आणि तो पुन्हा एकदा फुगवू द्या.

तुमची प्रणाली कशी वापरायची

SISTEMA.bio

तुमचा डायजेस्टर सांभाळा

आहार देणे. तुमच्या डायजेस्टरला दररोज १ भाग शेंण आणि २ भाग पाणी द्या.
टीप: इतर प्रकारच्या कचऱ्यासाठी, कृपया तुमच्या तंत्रज्ञांचा सल्ला घ्या.

दररोजचा आहार*

पृष्ठ १० मध्ये आहार देण्याच्या पायऱ्या पहा.

आंदोलन

आठवड्यातून एकदा आंदोलन करा

आंदोलन करू नका

डायजेस्टर फुगलेला नसल्यास (डिफ्लेटेड) फक्त त्यावेळी हलवा.

जेव्हा फुगवले जाते

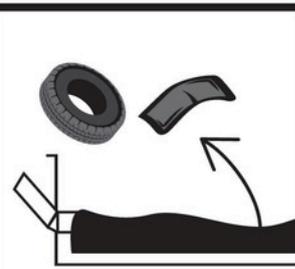
1

अणुभट्टीला नुकसान होऊ नये म्हणून जुत्यांमधील कोणतीही तीक्ष्ण वस्तू काढा.

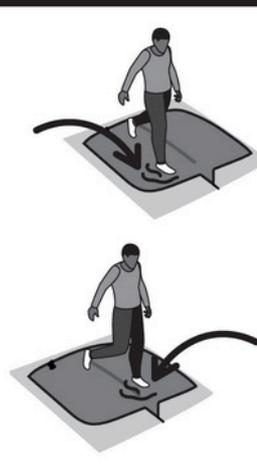
2

डायजेस्टर हलवण्यापूर्वी सर्व काउंटरवेट्स काढून टाका.

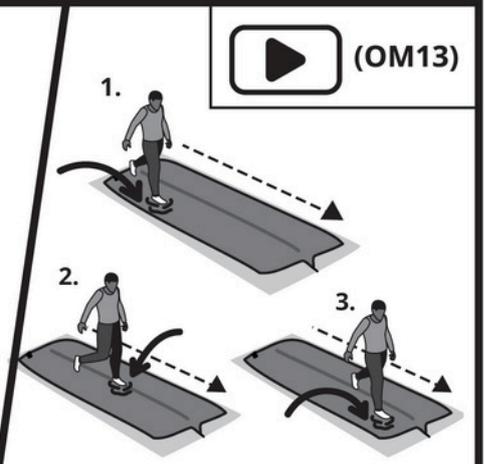

3

तुमच्या बायोडायजेस्टरवरून हळू हळू चालत जा, तुमचे सर्व वजन एका पायावरून दुसऱ्या पायावर टाका.

प्रणाली ६ ते १२

प्रणाली १६ ते ४०

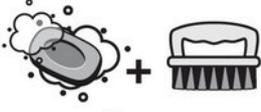

तुमची प्रणाली कशी वापरायची

SISTEMA.bio

पडद्याच्या नुकसानीची दुरुस्ती

१. साबण आणि ब्रशने धुवा

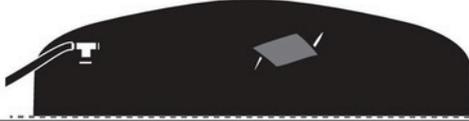
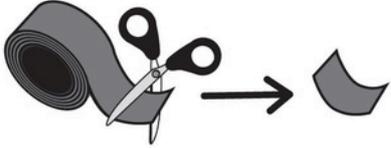
२. स्वच्छ पाण्याने धुवा.

३. पडदा कोरडा करा

४. ब्यूटाइल टेपचा एक छोटासा पॅच लावा.

५. पहिला पॅच झाकणारा मोठा पॅच लावा.

टीप: ही एक मध्यम मुदतीची दुरुस्ती आहे जी तुम्हाला तुमचा रिअॅक्टर वापरण्याची परवानगी देते! दीर्घकालीन दुरुस्तीसाठी कृपया तुमच्या ग्राहक सेवा सेवेला कॉल करा.

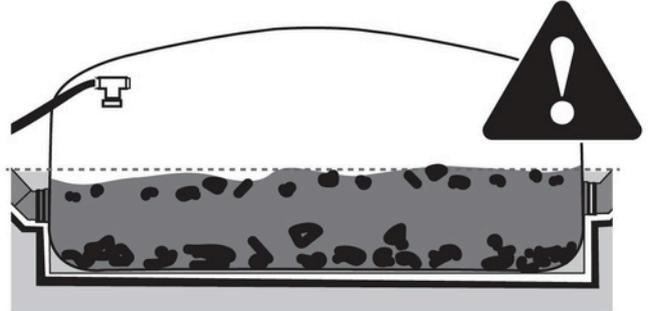
दीर्घकालीन देखभाल

डायजेस्टर पुन्हा सक्रिय करणे कधी आवश्यक आहे?

कॅलेंडर

दर ५ ते ७ वर्षांनी किंवा जेव्हाही असेल तेव्हा आवश्यक.

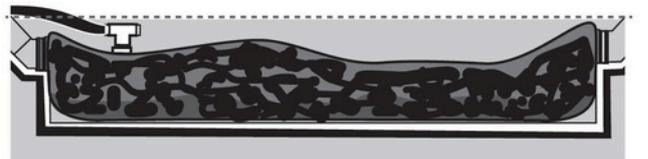
• जेव्हा आत घन पदार्थ जमा होतात.

• जेव्हा ते बराच काळ हलले नाही.

• जेव्हा पुरेसे पाणी घातले नसेल तेव्हा डायजेस्टर अविभाज्य स्तरामध्ये खूप जड असेल/ हलवण्यास कठीण असेल.

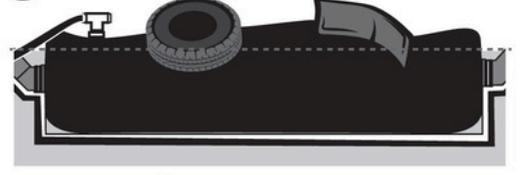
तुमची प्रणाली कशी वापरायची

SISTEMA.bio

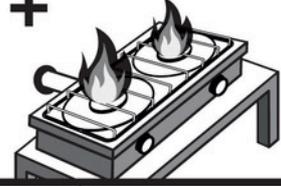
प्रक्रिया: डायजेस्टर पुन्हा सक्रिय करणे

१. काउंटरवेट्स वापरून डायजेस्टर डिप्लेट करा. उर्वरित बायोगॅस जाळण्यासाठी बायोस्टोव्हचे सर्व बर्नर वापरा.
२. डायजेस्टर जोरात हलवा.
३. ३" स्लीरी पंप वापरून डायजेस्टरमधील slurry खंदकाच्या अर्ध्या उंचीपर्यंत ओता.
४. डायजेस्टर जोरात पुन्हा हलवा.

1

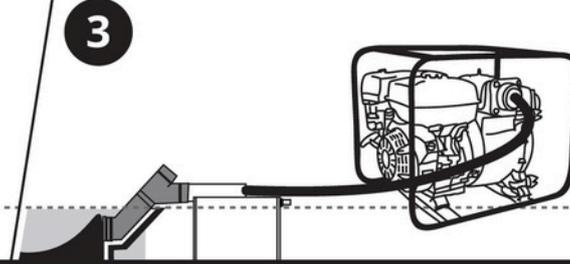
+

2

3

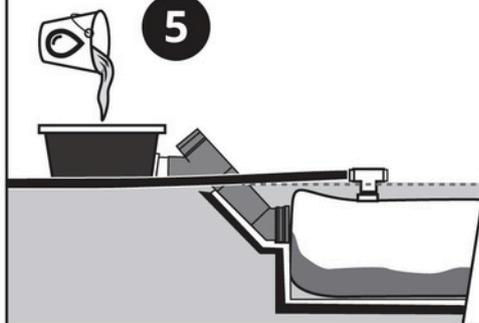

4

५. डायजेस्टरमध्ये पाणी भरा.
६. डायजेस्टर जोरात हलवा.
७. डायजेस्टरमधील slurry खंदकाच्या अर्ध्या उंचीपर्यंत ओता.
८. डायजेस्टरमध्ये पुन्हा पाणी भरा.
९. पहिल्या आहारास सुरुवात करा (पान १५ वरील चरणांचे पालन करा).

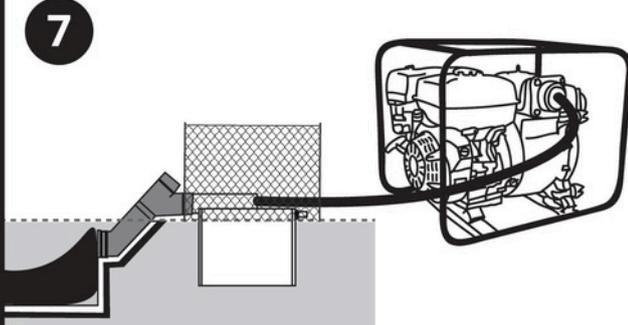
5

6

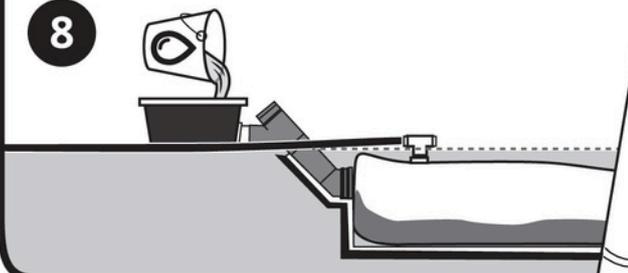
7

9

8

डायजेस्टरचा आकार	SIS 6	SIS 8	SIS 12	SIS 16	SIS 20	SIS 30	SIS 40
 उष्ण हवामान >23 अंश सेल्सिअस	दररोज आहार: गायीचे खत 50 L किंवा किलो/दिवस	65 L किंवा किलो/दिवस	90 L किंवा किलो/दिवस	130 L किंवा किलो/दिवस	180 L किंवा किलो/दिवस	260 L किंवा किलो/दिवस	350 L किंवा किलो/दिवस
दररोज बायोगॅस उत्पादन 	1.7 प्रतिदिन ३ रुपये	2.4 प्रतिदिन ३ रुपये	3.3 प्रतिदिन ३ रुपये	4.8 प्रतिदिन ३ रुपये	6.7 प्रतिदिन ३ रुपये	9.6 प्रतिदिन ३ रुपये	12.9 प्रतिदिन ३ रुपये
१ बर्नरवर दररोज स्वयंपाकाचा वेळ 	3.4 तास/दिवस	4.8 तास/दिवस	6.6 तास/दिवस	9.6 तास/दिवस	13.4 तास/दिवस	19.2 तास/दिवस	25.8 तास/दिवस
आठवड्याचे जैविक खत उत्पादन 	0.9 महिना ३/आठवडा	1.4 महिना ३/आठवडा	1.9 महिना ३/आठवडा	2.7 महिना ३/आठवडा	3.8 महिना ३/आठवडा	5.5 महिना ३/आठवडा	7.4 महिना ३/आठवडा
 समशीतोष्ण हवामान १५ - २३ डिग्री सेल्सिअस	दररोज आहार: गायीचे खत 35 L किंवा किलो/दिवस	50 L किंवा किलो/दिवस	65 L किंवा किलो/दिवस	100 L किंवा किलो/दिवस	135 L किंवा किलो/दिवस	200 L किंवा किलो/दिवस	265 L किंवा किलो/दिवस
दररोज बायोगॅस उत्पादन 	1.3 प्रतिदिन ३ रुपये	1.8 प्रतिदिन ३ रुपये	2.3 प्रतिदिन ३ रुपये	3.6 प्रतिदिन ३ रुपये	4.9 प्रतिदिन ३ रुपये	7.2 प्रतिदिन ३ रुपये	9.6 प्रतिदिन ३ रुपये
१ बर्नरवर दररोज स्वयंपाकाचा वेळ 	2.6 तास/दिवस	3.6 तास/दिवस	4.6 तास/दिवस	7.2 तास/दिवस	9.8 तास/दिवस	14.4 तास/दिवस	19.2 तास/दिवस
आठवड्याचे जैविक खत उत्पादन 	0.7 महिना ३/आठवडा	1.1 महिना ३/आठवडा	1.4 महिना ३/आठवडा	2.1 महिना ३/आठवडा	2.8 महिना ३/आठवडा	4.2 महिना ३/आठवडा	5.6 महिना ३/आठवडा
 थंड हवामान १२ - १५ अंश सेल्सिअस	दररोज आहार: गायीचे खत 25 L किंवा किलो/दिवस	35 L किंवा किलो/दिवस	45 L किंवा किलो/दिवस	65 L किंवा किलो/दिवस	90 L किंवा किलो/दिवस	135 L किंवा किलो/दिवस	180 L किंवा किलो/दिवस
दररोज बायोगॅस उत्पादन 	0.8 प्रतिदिन ३ रुपये	1.2 प्रतिदिन ३ रुपये	1.5 प्रतिदिन ३ रुपये	2.2 प्रतिदिन ३ रुपये	3 प्रतिदिन ३ रुपये	4.5 प्रतिदिन ३ रुपये	6 प्रतिदिन ३ रुपये
१ बर्नरवर दररोज स्वयंपाकाचा वेळ 	1.6 तास/दिवस	2.4 तास/दिवस	3 तास/दिवस	4.4 तास/दिवस	6 तास/दिवस	9 तास/दिवस	12 तास/दिवस
आठवड्याचे जैविक खत उत्पादन 	0.5 महिना ३/आठवडा	0.7 महिना ३/आठवडा	0.9 महिना ३/आठवडा	1.4 महिना ३/आठवडा	1.9 महिना ३/आठवडा	2.8 महिना ३/आठवडा	3.8 महिना ३/आठवडा

पृष्ठ १७ वरील व्हिडिओसाठी QR कोड

तुम्ही निर्माण करत असलेली ऊर्जा वापरा आणि तुमच्या बायोगॅस प्रणालीची योग्य देखभाल करा!

पहिली बायोगॅस ज्योत

१. झडप उघडा

A १ मिनिट** **B** **C**

*लागू असलेल तेव्हा, दाबा आणि चालू/बंद करा

२. हॅडल फिरवा आणि बायोगॅस सुटू द्या (A), तसेच माचिस पेटीने जाळण्याचा प्रयत्न करा. जेव्हा ज्वलनशील बायोगॅस बर्नरपर्यंत पोहोचेल, तेव्हा तुम्हाला ज्वाला दिसेल (B). पहिली ज्वाला येण्यासाठी सुमारे एक मिनिट लागू शकतो. बंद करण्यासाठी, हॅडल तासगडी दिशेने फिरवा (C).

✗ करू नका

तुमच्या बायोगॅसच्या उष्णतेचा काही भाग वाया जाईल म्हणून ज्वाला खूप मोठी होऊ द्या!

Ⓜ (OM17)

✓ करा

कढईच्या तळाशी ज्वालेला नीट जुळवा.

काउंटरवेट्स वापरून तुमची ज्वाला सुधारा

रिअॅक्टरच्या वर एक काउंटरवेट ठेवा. काउंटरवेट ३० किलोपेक्षा जास्त नसावे.

अणुभट्टीला नुकसान पोहोचवू शकतील अशा कोणत्याही धारदार वस्तू वापरू नका.

खालीलपैकी फक्त एक पर्याय वापरा:

अ. बायोकाउंटरवेट **✓**   ब. टायर्स **✓**   c. वाळूच्या पिशव्या **✓**

Ⓜ (TS5)

बर्नर साफ करणे

कॅलेंडर

दर आठवड्याला दरमहा गरजेनुसार.

वापरा

- ब्रश
- लिंबाचा रस असलेले पाणी
- साबणयुक्त पाणी

बर्नरमधील छिद्रे मोकळी करण्यासाठी कुकस्टोव्ह बर्नर स्वच्छ करा.

Ⓜ (TS13)

तुमची प्रणाली कशी वापरायची

SISTEMA.bio

पृष्ठ १७ वरील व्हिडिओसाठी QR कोड

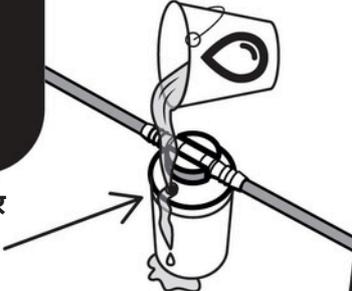
प्रेसर रिलीफ व्हॉल्व्ह (PRV)

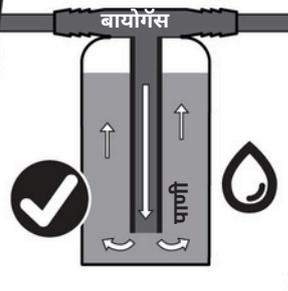
आठवड्यातून २ वेळा प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह पाण्याने भरा.

(OM2), (OM1)

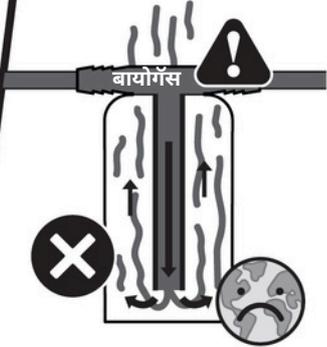
टीप: पीआरव्हूमध्ये घाण साचणार नाही याची खात्री करा.

भरलेला PRV: अणुभट्टीमध्ये वायू साठवला जातो

रिकामा पीआरव्हूमध्ये वायू बाहेर पडू शकतो

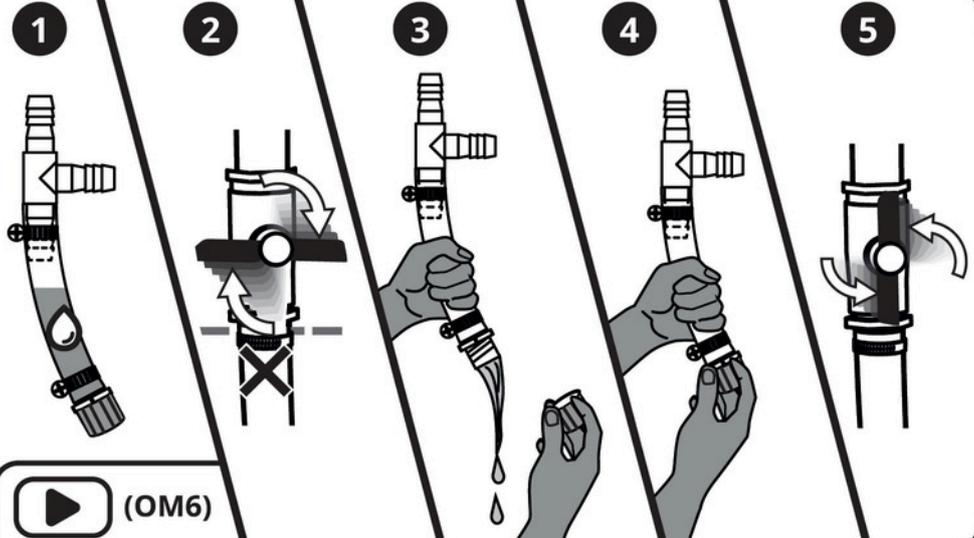

पाण्याच्या सापळ्याची तपासणी

आठवड्यातून २ वेळा

१. पाण्याचा सापळा भरला आहे.
२. बायोगॅस व्हॉल्व्ह बंद करा.
३. पाण्याचा सापळा काढून टाका
४. पाण्याचा सापळा बंद करा
५. बायोगॅस व्हॉल्व्ह पुन्हा उघडा

(OM6)

गॅस लाईनमध्ये पाणी साचणे

दररोज

टीप: गॅस लाईनवर कपडे यांसारखे सामान लटकवू नका.

स्वच्छ पाईपमध्ये पाणी साचले आहे का ते तपासा आणि ते नियमितपणे उचलून काढून टाका. पाईप दुमडलेला किंवा वाकलेला नाही याची खात्री करा. साचलेले पाणी अखेर बायोगॅसचा प्रवाह रोखेल.

(TS1)

तुमची प्रणाली कशी वापरायची

SISTEMA.bio

पृष्ठ १७ वरील व्हिडिओसाठी QR कोड

फिल्टर मीडिया पुन्हा कसे तयार करावे

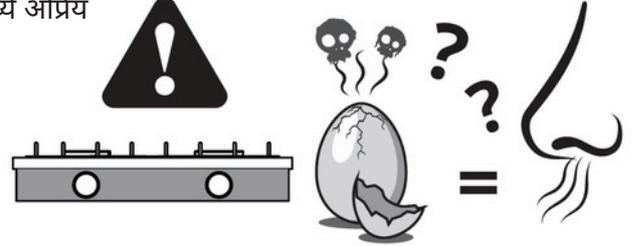
कॅलेंडर						
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

दर महिन्याला तपासा

फिल्टर मीडियाला पुनर्जन्म आवश्यक असल्याचे संकेतक:

• बायोगॅसमध्ये अप्रिय वास

- 1** बायोगॅस व्हॉल्व्ह बंद करा
- 2** झाकण उघडा.
- 3** पिशवी काढण्यापूर्वी एक लिटर पाणी घाला.
- 4** H2S फिल्टरमधून बॅग काढा.
- 5** बॅग पाण्यात बुडवा.
- 6** बॅगला H2S फिल्टरमध्ये परत आणा.
- 7** फिल्टरचे झाकण A आणि B या घट्ट बिंदूवर स्क्रू करून बंद करा.
- 8** बायोगॅस व्हॉल्व्ह उघडा

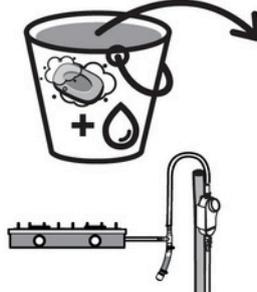
काही तपकिरी गोळ्यांसह मीडिया हलका राखाडी रंग येईपर्यंत थांबा आणि सुकेपर्यंत.

बॅग सपाट पृष्ठभागावर ठेवा.

गॅस गळती तपासणी

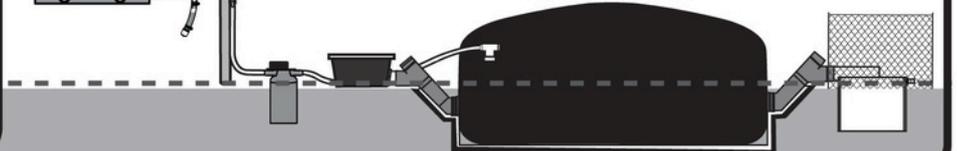
कॅलेंडर

दर ३ महिन्यांनी

डायजेस्टर फुगवलेला असताना प्रत्येक गॅस लाईन कनेक्शनवर (फिल्टर, व्हॉल्व्ह, पाईप आणि फिटिंग्ज) साबणयुक्त पाण्याचा वापर करा जेणेकरून बुडबुडे (गळती) आहेत का ते तपासता येईल. जर तुम्हाला कोणतेही बुडबुडे दिसले तर कस्टमर केअरला कॉल करा.

तुमचा आयसोलेशन व्हॉल्व्ह उघडा आहे याची खात्री करा!

प्रति चौरस मीटर २ ते ५ लिटर जैविक खत वापरा. प्रत्येक पीक चक्रासाठी आणि प्रत्येक माती तयार करण्याच्या चक्रासाठी हा डोस पाळा.

लागवडीपूर्वी मातीची तयारी

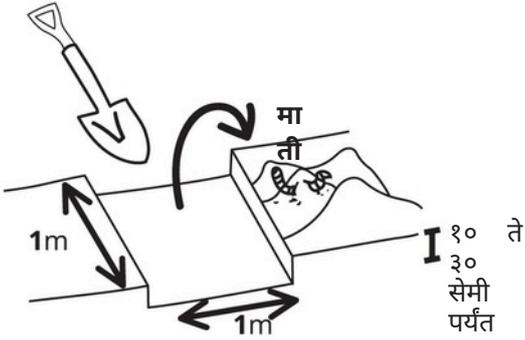

जैविक खत
मॅन्युअल

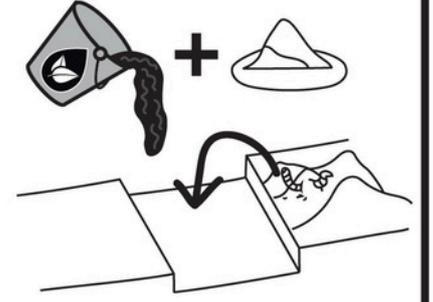

बायोस्लरी
प्रोटोकॉल

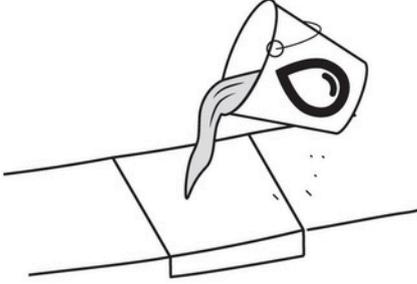
1 माती काढा.

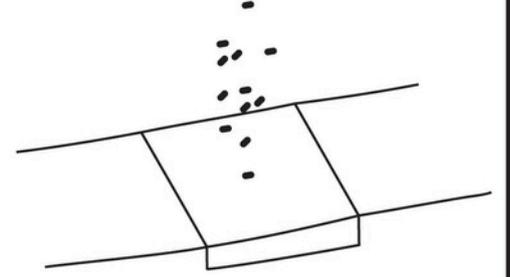
2 चांगले मिसळा आणि थोडा वेळ ठेवा. जमिनीच्या प्रत्येक चौ. मी. ला २-५ लिटर बायोफर्टिलायझर वापरा."

3 लागवड करण्यापूर्वी: पाणी घाला

4 रोप: बिया किंवा रोपे घाला

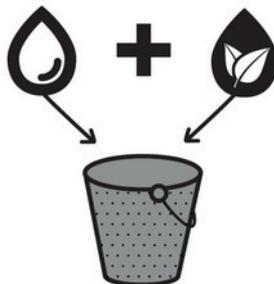
पीक आणि भाजीपाला खतीकरण

कोरड्या हंगामात, १ भाग जैविक खत १ भाग पाण्यात मिसळा.

पावसाळ्यात पातळ करण्याची गरज नाही.

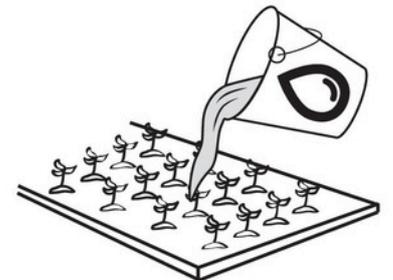
1

एका जैविक खतासाठी १ पाणी मिसळा.

2

ओतणे: प्रति चौरस मीटर २ ते ५ लिटर जैविक खत घाला (जेव्हा जैविक खत पातळ केले जाते: ४ ते १० लिटर)

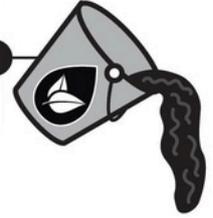
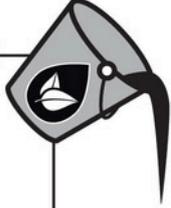

टीप: कापणीच्या किमान ३ आठवडे आधी जैविक खतांचा वापर थांबवा. खाण्यापूर्वी सर्व फळे आणि भाज्या चांगल्या प्रकारे धुवा.

बायोफर्टिलायझर सुसंगतता

दररोज
आहार देणे
सुरू होते

जैविक खत वेळेनंतर
जाडसर होती

पहिल्या २ महिन्यांत, जैविक खत:

- खूप पातळ आणि पाण्यासारखे असते
- वास येऊ शकतो
- डासांना आकर्षित करू शकते

जैवखत आणि पुनरुत्पादक शेती

SISTEMA.bio

१_पशुधन एकत्रीकरण

आळीपाळीने चराई केल्याने शेतकरी कळपाच्या नैसर्गिक हालचालींचे अनुकरण करू शकतात, खत म्हणून समान प्रमाणात खत पसरवू शकतात आणि जास्त चराई रोखू शकतात. यामुळे मातीचे आरोग्य वाढते, वनस्पतींच्या वाढीस चालना मिळते आणि जमिनीत कार्बन साठवण्यास मदत होते.

२_बायोगास

एक स्वच्छ स्वयंपाक उपाय जो शेतीच्या कचऱ्याचा वापर करून शाश्वतपणे अक्षय ऊर्जा निर्मिती करतो.

३_जैविक द्रवखत

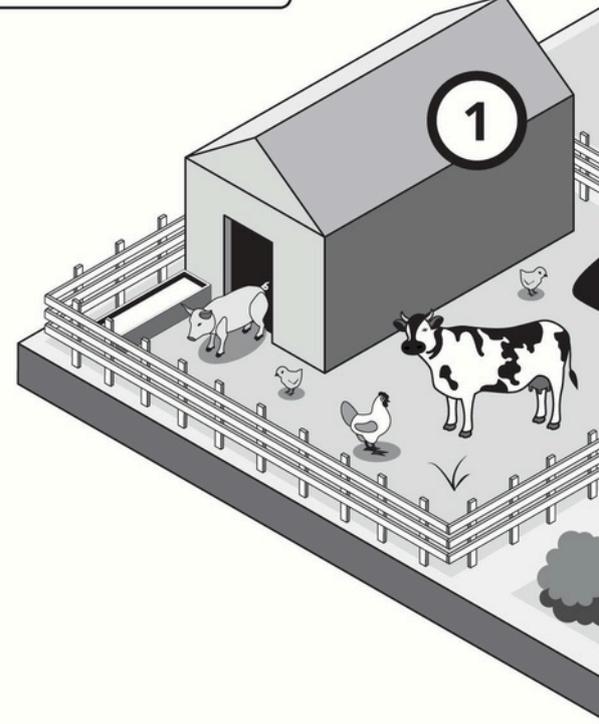
शेतीचे उत्पादन सुधारण्यासाठी जैविक खतांचा वापर करा. यामुळे मातीची रचना, पाणी धारणा, पोषक तत्वांचे चक्र आणि जैवविविधता सुधारते.

रासायनिक वापर कमी करणे: मातीचे जीवशास्त्र जतन करण्यासाठी आणि लवचिक माती तयार करण्यासाठी रासायनिक खते आणि कीटकनाशकांचा वापर हळूहळू कमी करा.

उदाहरण:

वर्ष १: १० ते २०% कपात वर्ष २: २० ते ४०% कपात वर्ष ३: रासायनिक खतांमध्ये ४० ते ६०% कपात

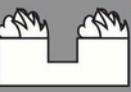
४_पाणी व्यवस्थापन

“पाणी वाचवण्यासाठी आणि मातीची क्षरण टाळण्यासाठी पाणी बचत करणाऱ्या पद्धती वापरा. उदा. ड्रीप पाणीपुरवठा, झाई भुयार (आर्द्रता ठेवणारे खड्डे) आणि पावसाचे पाणी साठवणे.

५_कमी नांगरणी किंवा नांगरणी न करता शेती

नांगरणीमुळे मातीची रचना तुटते. त्याऐवजी, माती हलकीच तयार करून बियाणे लावा, जेणेकरून मातीची क्षरण कमी होईल आणि मातीची जैविक स्थिती सुरक्षित राहील.

६_झुडुपांच्या कुंपणासह कडा खंदके

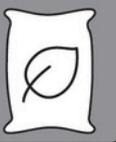
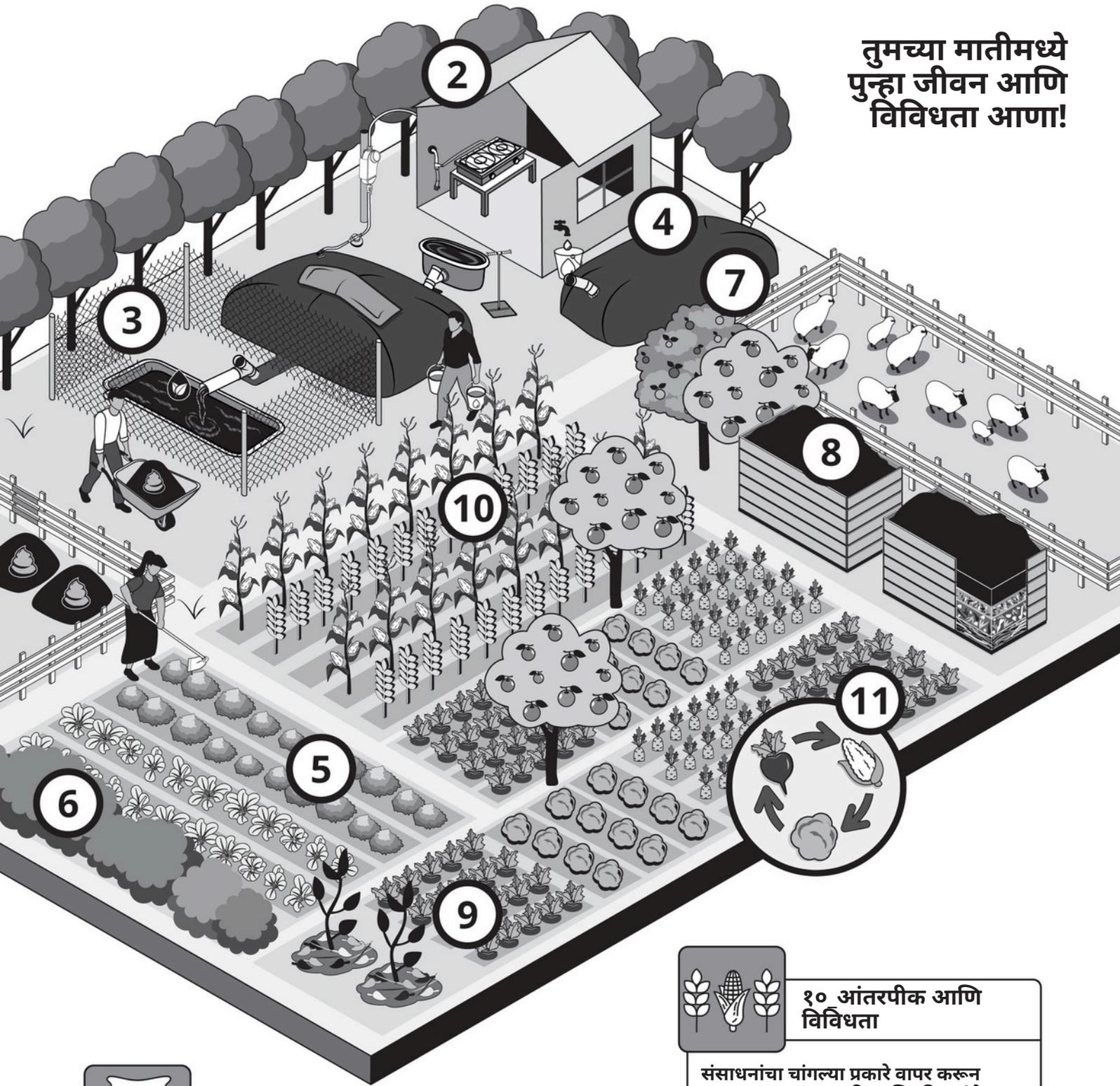
जैवविविधता वाढवण्यासाठी, पाणी धरून ठेवण्यासाठी आणि मातीची नासाडी टाळण्यासाठी झुडुपांची फेन्स लावा आणि कडा खंदके तयार करा.

७_कृषीवनीकरण

शेतीतील जैवविविधता वाढवण्यासाठी आणि उत्पन्न मिळवण्यासाठी देशी फळे आणि काजूची झाडे लावा. झाडे लाकूड आणि सावली देतात, वारा थांबवतात आणि मातीतील पाणी धरून ठेवण्यास मदत करतात.

तुमच्या मातीमध्ये
पुन्हा जीवन आणि
विविधता आणा!

८_ सेंद्रिय कंपोस्ट

शेतीतील उरलेले अन्न आणि हिरव्या साहित्याचा वापर जैविक खतामध्ये मिसळून सेंद्रिय कंपोस्ट बनवा.

९_ मातीचे आच्छादन/आच्छादन राखणे

तुमच्या पिकाभोवती माती झाकण्यासाठी पाने आणि इतर जैविक साहित्य वापरा, ज्यामुळे मातीतील ओलसरपणा टिकतो.

१०_ आंतरपीक आणि विविधता

संसाधनांचा चांगल्या प्रकारे वापर करून उत्पादन वाढवण्यासाठी आणि कीटकांचे नियंत्रण करण्यासाठी एकाच शेतात एकाच वेळी दोन किंवा अधिक पिके घ्या.

११_ पिकांची फेरफार

मातीतील पोषक तत्वे पुनर्संचयित करण्यासाठी आणि अधिक अन्न पिकवण्यासाठी एकाच क्षेत्रात वेगवेगळ्या वेळी वेगवेगळी पिके लावा.

बायोडायजेस्टरचे फायदे वाढवा

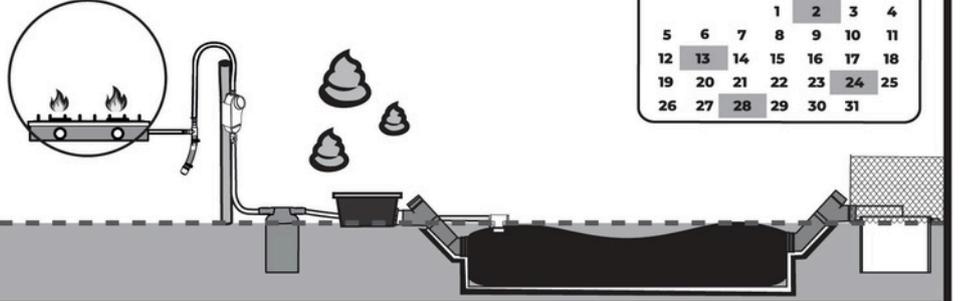
SISTEMA.bio

आहार देण्याची नियमितता

अनियमित आहार:

- डायजेस्टरला पुरेसा खाद्यद्रव्य मिळत नाही
- ज्वाला कमी/लहान येते

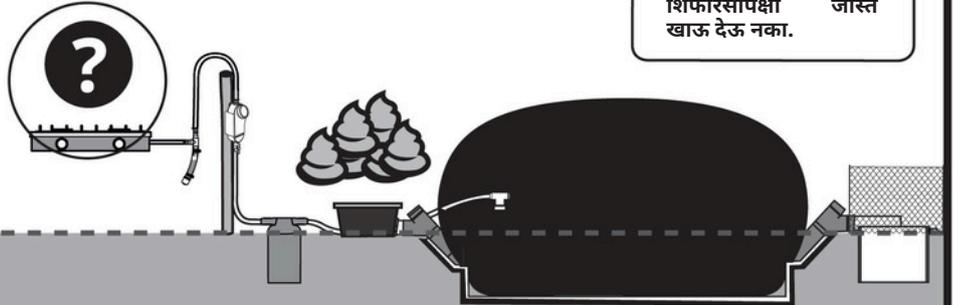

कॅलेंडर						
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

अतिआहार:

- डायजेस्टरमध्ये CO₂ जास्त होते आणि CH₄ (मिथेन) कमी राहते
- ज्वाला लागत नाही

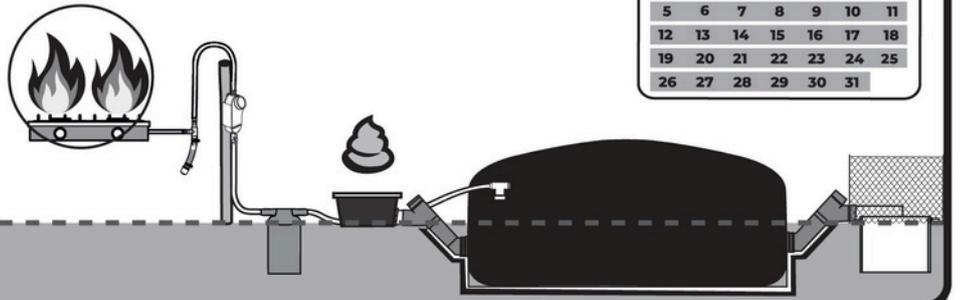

कॅलेंडर						

योग्य आहार :

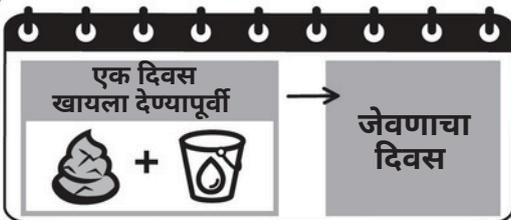
- डायजेस्टर नीट काम करतो
- छान, स्थिर ज्वाला लागते

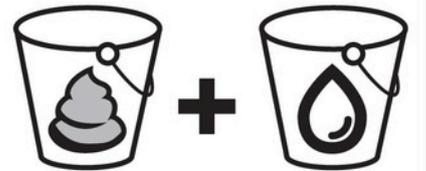
कॅलेंडर						

सुक्या शेणाचा

जर तुमच्याकडे कोरडे शेण असेल तर

१. खुराक देण्याच्या एक दिवस आधी: १ भाग कोरडे शेण १ भाग पाण्यात भिजवा, नंतर थोडे पाणी घालून ओल्या गाईच्या शेणासारखी घट्टसर सुसंगतता (पातळ-घट्ट) तयार करा.

२. आहार देताना: पाणी समतोल ठेवा — १ भाग शेण : १ भाग पाणी असे प्रमाण ठेवा.

बायोडायजेस्टरचे फायदे वाढवा

SISTEMA.bio

तापमान आणि जैविक उत्पादकता

हवामान जितके थंड असेल तितके बायोगॅस उत्पादन कमी आणि मंद होईल.

<15°

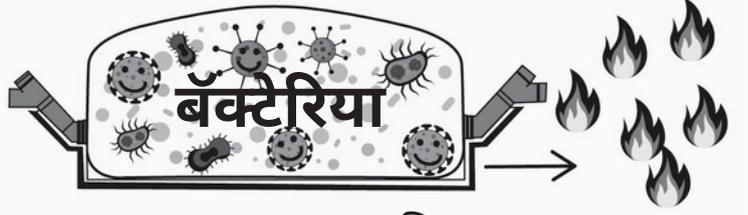

मंद आणि कमी उत्पादन

हवामान जितके उबदार असेल, तितक्या वेगाने आणि अधिक प्रमाणात जीवाणू बायोगॅस तयार करतील.

>20°

जलद आणि उच्च उत्पादन

बायोफर्टिलायझर रिकिरव्युलेशन

यामुळे थंड भागात/ ऋतूमध्ये अणुभट्टीची कार्यक्षमता सुधारते आणि पाण्याचा वापर कमी करण्यास मदत होते.

थंड हवामानासाठी आणि पाण्याचा वापर कमी करण्यासाठी दररोज पुनर्प्रवाह करा:

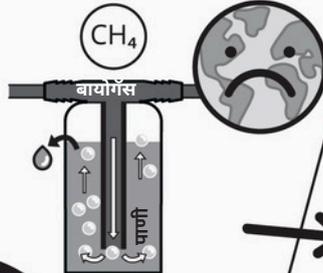
जर तुम्ही जैवखत (बायोफर्टिलायझर) नियमितपणे परत फिरवत (रीसर्क्युलेट) असाल, तर पावसाळ्यात मिसळताना ते पातळ करण्यासाठी पाणी घाला. बायोडायजेस्टरच्या एकूण क्षमतेच्या सुमारे १५% पाणी वापरा (उदा. S6 डायजेस्टरची क्षमता ६,००० लिटर असल्यास १,००० लिटर पाणी घाला).

तुमच्या बायोगासला पळून जाऊ देऊ नका

(TS10)

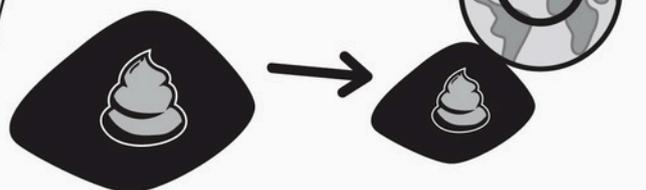
जर तुमचा बायोडायजेस्टर खूप जास्त फुगलेला असेल आणि PRV मधून बुडबुडे येत असतील:

• तुमचा गॅस जाळून टाका जेणेकरून PRV आता बुडबुडे होणार नाही.

किंवा

• आहार कमी करा

बायोडायजेस्टरचे फायदे वाढवा

SISTEMA.bio

प्राण्यांचा आहार

जर तुमच्या गायींना समृद्ध (जास्त पौष्टिक) खाद्यपूरक दिले जात असतील, तर शेण अधिक समृद्ध होते, यामुळे डायजेस्टरमध्ये आम्लता (अॅसिडिटी) वाढू शकते.

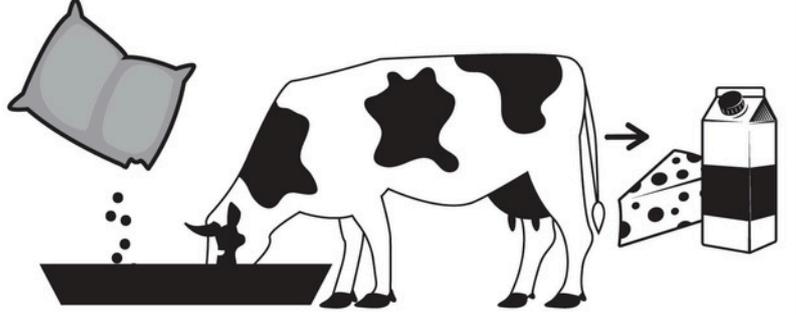
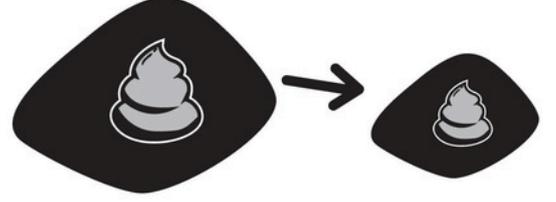
अशा वेळी असे पूरक खाद्य सुरू असल्यास, डायजेस्टरला दिला जाणारा आहार थोडासा कमी करा!

जर तुमच्या गायींचा आहार अधिक समृद्ध झाला (उदा. दुग्धासाठीचे खाणे), तर यामुळे तुमच्या बायोगॅसमधील H_2S (हायड्रोजन सल्फाईड) चे प्रमाण वाढेल. बायोगॅसच्या योग्य उपचारासाठी आमच्याशी संपर्क साधा.

कमी

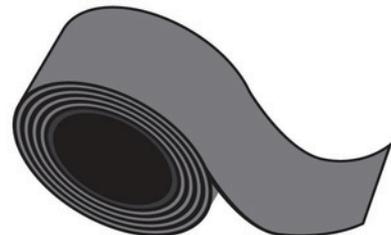
दररोज दिला जाणारा आहार कमी करा.

स्पेअर पार्ट्स

“पारदर्शक लवचिक नळाची बदली: साधारण २ ते ३ वर्षांनी करावी. बदली हवी असल्यास Sistema.bio शी संपर्क करा

बाह्य नुकसान झाल्यास तात्पुरत्या पडद्याच्या दुरुस्तीसाठी ब्युटाइल टेप वापरा..

बायोडायजेस्टर तपशील

घटक	साहित्य	स्पष्टीकरण
फीडिंग टॅक	एचडीपीई	संबंधित डायजेस्टर मॉडेल पहा.
शेण मिक्सर	गॅल्वनाइज्ड/झिंक प्लेटेड एमएस पाईप	७६ सेमी x २६ सेमी x २०.५ सेमी (तास x दिस x प)
अणुभट्टी	एलएलडीपीई	संबंधित डायजेस्टर मॉडेल पहा.
जैवखत टाकी	एचडीपीई	संबंधित डायजेस्टर मॉडेल पहा.
प्रेसर रिलीफ व्हॉल्व्ह	एचडीपीई आणि यूपीव्हीसी	६ इंच व्यास, २० एमबार बॅक प्रेशर
आयसोलेशन बॉल व्हॉल्व्ह	यूपीव्हीसी	१ इंच व्यास
बायोगॅस फिल्टर	एचडीपीई	४८ मिमी x १८.५ मिमी x २० मिमी (तास x ला x प)
पारदर्शक / लवचिक गॅस लाइन	यूपीव्हीसी	१ इंच व्यास
गॅस लाइन	एचडीपीई	१ इंच व्यास
पाण्याचा सापळा	एबीएस आणि यूपीव्हीसी	१ इंच व्यास
एकच बर्नर (लागू असेल तेव्हा)	कास्ट अॅल्युमिनियम	७ x ४५ x १० सेमी (तास x लास x प)
बायोस्टोव्ह	रचना: स्टेनलेस स्टील किंवा लेपित सौम्य स्टील बर्नर: कास्ट अॅल्युमिनियम	बायोस्टोव्ह-२: १९ x ५८ x ३६ सेमी (तास x लx प) बायोस्टोव्ह-३ एसएस: १० x ५७.५ x २७ सेमी (तास x लx प)

डायजेस्टर आकार	अंदाजे एकूण किट वजन	फीडिंग टॅक खंड	स्लरीचे प्रमाण डायजेस्टरमध्ये	मध्ये गॅस साठवणूक पचन यंत्र	जैवखत टाकीचे प्रमाण (प्रकल्पानुसार बदलू शकते)
	kg	L	m ³	m ³	m ³
SIS 6	67	110 L	4	2	1
SIS 8	93	110 L	5.5	3	2
SIS 12	109	110 L	8	4	2
SIS 16	137	110 L	11	6	4
SIS 20	163	110 L	15	8	4
SIS 30	219	110 L	22.5	12	8
SIS 40	257	110 L	30	15	8

टीप: प्रकल्पाच्या प्रदेश आणि स्थानिक संदर्भानुसार घटक भिन्न असू शकतात.

देखभाल आणि काळजी योजना

प्रतिमा	क्रियाकलाप	व्हिडिओ क्यूआर	व्हिडिओचे नाव
	आहार देणे (आणि स्थिर आणि तरंगणारे घन पदार्थ काढून टाकणे)		OM8
	तुमचा बायोगॅस वापरा! म्हणजे PRV मधून बुडबुडे येणार नाहीत!		OM13, OM9, OM11, OM12, OM2, OM3, OM4, OM17, TS5 & TS13
	तुमची बायोस्लरी वापरा! (जर जास्त असेल, तर ती शेतात वापरा किंवा शेजाऱ्यांना द्या किंवा विकण्यासाठी विचार करा)		जैवखत नियमावली (१), बायोस्लरी प्रोटोकॉल (२) आणि सिस्टेमा.बायो खत वापर मालिका (३)
	तुमच्या डायजेस्टरला आतल्या स्लरीमध्ये तरंगणारा थर मिसळण्यासाठी हालचाल करणे. डायजेस्टर		OM13
	गॅस लाईनमध्ये पाणी साचले आहे का ते तपासा		TS1
	बर्नर साफ करणे (गरजेनुसार)		TS13
	पीआरव्ही पाण्याने भरणे		OM1
	पाण्याच्या सापळ्याची तपासणी		OM6
	H2S फिल्टर मीडिया रीजनरेशन (दर महिन्याला रीजनरेशन तपासा. जर मीडिया काळा असेल तर रीजनरेशन करा)		OM5
	मीडिया रिप्लेसमेंट (संपर्क नवीन ऑर्डर करण्यासाठी ग्राहक सेवा)		नवीन ऑर्डर करण्यासाठी ग्राहक सेवेशी संपर्क साधा
	गॅस लाईन गळती तपासणी		N/A

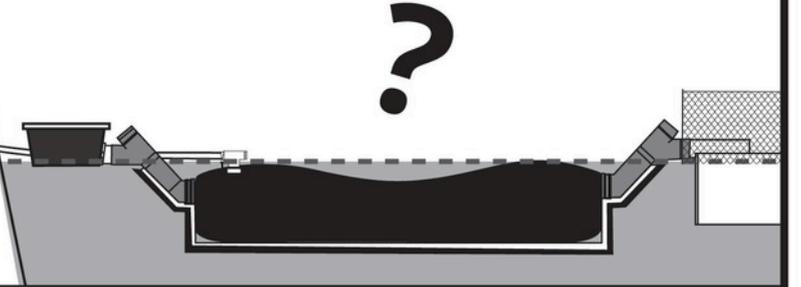
एक पान	दैनिक	आठवड्यातून २ वेळा	आठवड्याला	प्रत्येक ३ आठवडे	मासिक	दरवर्षी
14 & 15	✓					
21 & 29	✓					
24		✓				
17			✓			
17		✓				
21			✓			
22		✓				
22		✓				
23	गरजेनुसार - जेव्हा मीडिया काळेपणा दाखवतो					
						✓
23						✓

सारणीमध्ये
ओ अँड एम
सारांश

समस्या:

- माझ्याकडे स्वयंपाक करण्यासाठी पुरेसा बायोगॅस नाही.
- माझ्या बायोस्टोव्हमध्ये बायोगॅस नाही आणि माझा डायजेस्टर सपाट आहे!

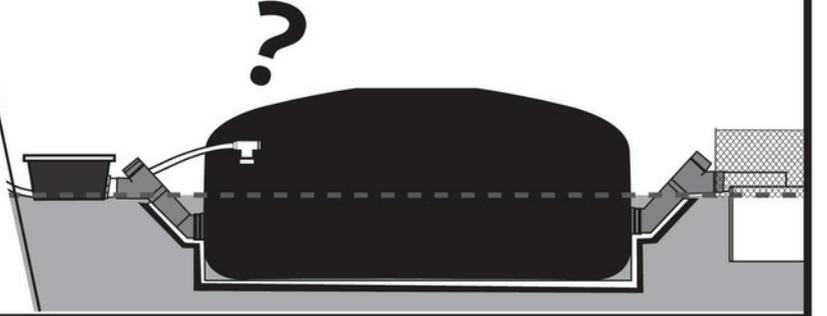

- इनलेट आणि पाण्यात पुरेसे पाणी आहे का? पृष्ठ १३ वरील "आउटलेट पाईप्स कसे वापरावेत? ते भरलेले आहेत याची खात्री करा जेणेकरून बायोगॅस बाहेर पडू शकणार नाही. "बायोडायजेस्टर स्टार्टअप" विभाग पहा "इनलेट आणि आउटलेट कोपरांपर्यंत पाणी पोहोचतेपर्यंत रिअॅक्टर पाण्याने भरा." व्हिडिओ: 13, 15.
- तुम्ही पहिला आहार पूर्ण केले का? पृष्ठ १४ आणि १५ वरील "बायोडायजेस्टर स्टार्टअप", "पहिला आहार" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM7.
- पहिल्या आहारापासून पुरेसा वेळ झाला आहे का? पृष्ठ १६ वरील "बायोडायजेस्टर स्टार्टअप", "अणुभट्टी फुगण्याची वाट पहा" विभाग पहा.
- तुम्ही आहार देण्याच्या सूचनांचे पालन करत आहात का? पृष्ठ १४ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "तुमचे डायजेस्टर राखा" आणि पृष्ठ २८ आणि २९ वरील "बायोडायजेस्टरचे फायदे जास्तीत जास्त करा", "आहार नियमितता" हे विभाग पहा. व्हिडिओ: OM7, OM8.
- तुमचा प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह तुमच्या सिस्टीममध्ये भरला आहे का", "प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह" पृष्ठ २२ वर. व्हिडिओ: OM2, OM1.
- बायोस्टोव्ह व्हॉल्व्ह, वॉटर ट्रॅप किंवा बायोगॅस फ्लटर उघडे ठेवले होते का? ते बंद करा! पृष्ठ २१ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", पृष्ठ २२ वरील "वॉटर ट्रॅप चेक" आणि पृष्ठ २३ वरील "फिल्टर मीडिया पुन्हा कसे वापरावे" हे विभाग पहा. व्हिडिओ: OM6, TS12, OM5.
- गळती आहे का? पृष्ठ २३ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "गॅस लाईन गळती तपासणी" विभाग पहा.
- थंड हवामान, पावसाळा? थंड हंगामात बायोडायजेस्टर उत्पादकता सुधारण्यासाठी तुम्ही तुमच्या बायोफर्टिलायझरचे पुनर्चक्रण करू शकता. पृष्ठ २९ वरील "बायोडायजेस्टरचे फायदे वाढवा", "तापमान आणि बायोडायजेस्टर उत्पादकता" विभाग पहा.
- बर्नर आणि बायोस्टोव्ह वेगवेगळ्या खोल्यांमध्ये बसवले आहेत का? दुसरा कोणी बायोगॅस वापरत आहे का ते तपासा!

जर तुमचे बायोगॅस उत्पादन अजूनही कमी असेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या: • माझ्या बायोस्टोव्हमध्ये बायोगॅस नाही किंवा ते पेटत नाही, आणि माझा डायजेस्टर आत आहे-सपाट!

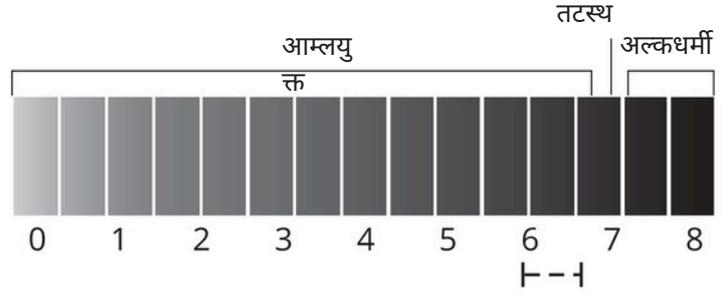
- तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरवर काउंटरवेट ठेवले आहे का? पृष्ठ २१ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "काउंटरवेट वापरून तुमची ज्वाला सुधारा" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS5.
- गॅस व्हॉल्व्ह बंद ठेवले होते का? ते उघडा! पृष्ठ २१ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी" "तुम्ही निर्माण करत असलेली ऊर्जा वापरा आणि तुमची बायोगॅस लाइन राखा!" हा विभाग पहा. व्हिडिओ: OM3, OM3bis, OM4.
- तुम्ही तुमचे वॉटर ट्रॅप नियमितपणे काढून टाकता का? पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "वॉटर ट्रॅप चेक" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS3 आणि OM6.
- तुमची बायोगॅस लाइन साचत आहे का? बायोगॅस लाइनच्या खालच्या भागात, पाणी साचू शकते आणि बायोगॅस वाहून जाण्यापासून रोखू शकते! साचलेले पाणी वॉटर ट्रॅप किंवा PRV कडे निर्देशित करण्यासाठी गॅस लाइन उंच करा. पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "गॅस लाइनमध्ये पाणी साठवणे" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS1, TS6.
- बायोगॅस फिल्टरमधील फिल्टरेशन मीडिया बायोगॅस प्रवाहात अडथळा आणत आहे का? पृष्ठ २३ वरील प्रोटोकॉलचे अनुसरण करा "फिल्टर मीडिया कसा पुन्हा निर्माण करायचा किंवा तो नवीन कसा वापरायचा. तुमच्या बायोस्टोव्हवर गॅस जाळण्याचा प्रयत्न करा! पृष्ठ २३ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरायची", "फिल्टर मीडिया कसा पुन्हा निर्माण करायचा" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM5.
- गॅस लाइन कुठे तरी दुमडली आहे का? तुमच्या गॅस लाइनची तपासणी करा आणि खात्री करा की कोणताही ब्लॉकिंग पॉइंट नाही.
- जर २ बायोस्टोव्ह बर्नरपैकी फक्त १ मध्येच ज्वाला नसेल, तर बर्नर व्हॉल्व्ह ब्लॉक होऊ शकतो. कस्टमर केअरशी संपर्क साधा.
- तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरला जास्त प्रमाणात खाऊ घालत आहात का? पृष्ठ २८ वरील "बायोडायजेस्टरचे फायदे जास्तीत जास्त करा", "नियमित आहार देणे" विभाग पहा. कॅलिब्रेटेड पीएच मीटर वापरून तुमच्या आउटलेट पाईपमधून जैवखताचा पीएच मोजा (कृपया पीएच मीटर कॅलिब्रेशन सूचनांचे पालन करा). जर जैवखताची पीएच पातळी कमी असेल आणि तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरला खाऊ घालत राहिलात, तर ते बॅक्टेरियांना बायोगॅस तयार करण्यापासून रोखू शकते. यामुळे खूप जास्त कार्बन डायऑक्साइड होईल आणि पुरेसे मिथेन मिळणार नाही.

जर तुमचे बायोगॅस उत्पादन अजूनही कमी असेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या:

- किंचित आम्लीकरण:
पीएच ६ ते ६.५ आणि बायोगॅस
जळत नाही

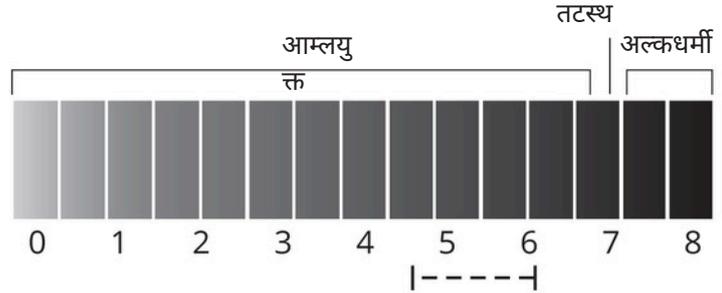

1. डायजेस्टरला आहार देणे थांबवा आणि बायोगॅस फिल्टरमार्गे सर्व बायोगॅस रिकामे करा, आणि दूर राहा.
2. डायजेस्टर नीट हलवा (Agitate) आणि मिश्रण करा.
व्हिडिओ: OM13
3. ते ३ दिवस किंवा फुगून होईपर्यंत तसेच राहू द्या.
4. बायोगॅस स्टोव्ह पेटवण्याचा प्रयत्न करा.
5. जर गॅस जळत नसेल, तर पायरी १ पासून पुन्हा करा.

जर तुमचा बायोगॅस अजूनही पेटत नसेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या:

- किंचित आम्लीकरण:
पीएच ४.५ ते ६ आणि
बायोगॅस
जळत नाही

1. डायजेस्टरला आहार देणे थांबवा आणि सर्व बायोगॅस बायोगॅस फिल्टरमार्गे रिकामे करा, आणि दूर राहा.
2. डायजेस्टर पूर्णपणे हलवा.
व्हिडिओ: OM13.
3. डायजेस्टरचा किमान अर्धा भाग रिकामा करा.
4. डायजेस्टर पुन्हा भरा:
A) शक्य तितके बायोफर्टिलायझर मिसळलेले पाणी
B) Sistema 6 साठी 5-10 कि.ग्रा. चुना
(Limestone) पावडर मिसळलेले पाणी (डायजेस्टरच्या आकारानुसार प्रमाणानुसार वाढवा)
5. १-३ आठवडे किंवा तोपर्यंत विश्रांती घेऊ द्या ते फुगवते.
6. बायोस्टोव्ह पेटवण्याचा प्रयत्न करा.
7. जर गॅस जळत नसेल, तर बायोगॅस फिल्टरमधून बायोगॅसचे डायजेस्टर रिकामे करा आणि तेथून दूर राहा. नंतर ते १-३ आठवडे किंवा ते फुगून ज्वलनशील वायू तयार होईपर्यंत राहू द्या.

जर तुमचा बायोगॅस अजूनही जळत नसेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

मूलभूत समस्यानिवारण

SISTEMA.bio

समस्या:

- माझ्या बायोस्टोव्हमधील ज्वाला अधूनमधून/नाचत आहे.

गॅस लाईनमध्ये कुठेतरी पाणी साचले असेल.

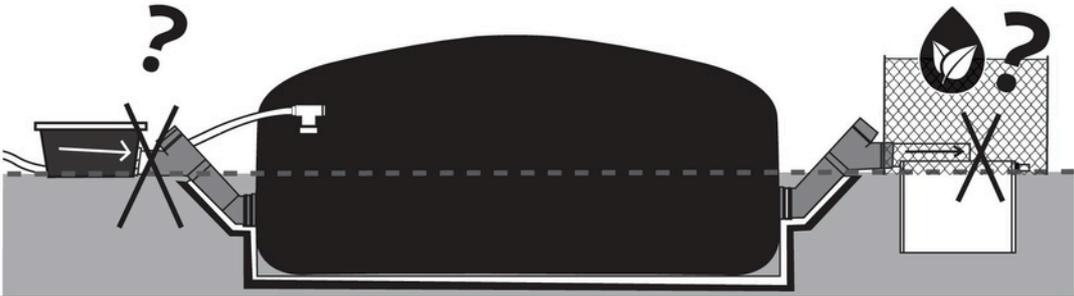
- तुमची बायोगॅस लाइन साचत आहे का? बायोगॅस लाईनच्या खालच्या भागात, पाणी साचू शकते आणि बायोगॅस वाहून जाण्यापासून रोखू शकते! साचलेले पाणी वॉटर ट्रॅप किंवा PRV कडे निर्देशित करण्यासाठी गॅस लाइन उंच करा. पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "गॅस लाईनमध्ये पाणी साठवणे" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS1, TS6.

- तुम्ही तुमचे वॉटर ट्रॅप नियमितपणे रिकामे करत आहात का? पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "वॉटर ट्रॅप चेक" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS3, OM6.

जर तुमचा बायोगॅस अजूनही पेटत नसेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या:

- स्लरी डायजेस्टरमध्ये जात नाही.
- जैविक खत डायजेस्टरमधून बाहेर पडत नाही.

- जर तुमचा जैविक खत डायजेस्टर फुगवल्यावरच बाहेर येत असेल तर काही हरकत नाही!
- तुमच्या इनलेट किंवा आउटलेट पाईप्सना कोरड्या किंवा घन पदार्थापासून बनवा जे प्रवाहात अडथळा आणू शकतात. पाईपला बाहेर काढण्यासाठी पातळ, लवचिक काठी (बांबूसारखी) वापरा.

Y फिटिंग. व्हिडिओ: TS11. • इनलेट पाईप पेक्षा कमी आहे का?

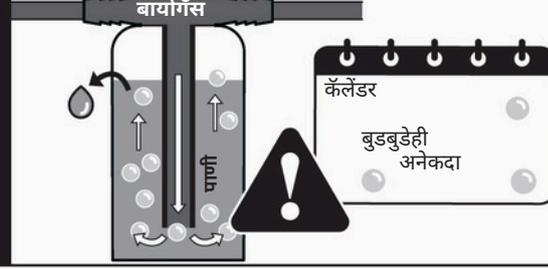
आउटलेट पाईप? फीडिंग टँक उंच करा त्याखाली दगड किंवा माती ठेवून थोडेसे.

जर तुमचा स्लरी अजूनही वाहत नसेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या:

- माझ्या प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्हमधून खूप वेळा बुडबुडे येतात!

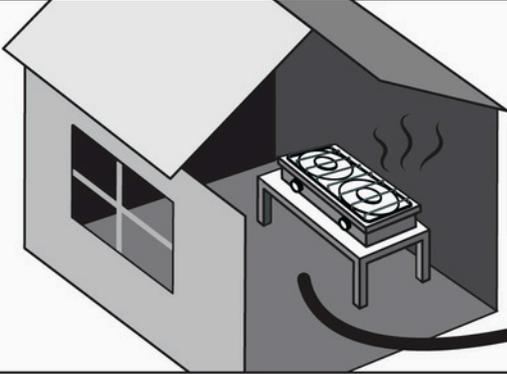

- तुम्ही तुमचा प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह नियमितपणे भरत आहात का? पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM2, OM1.
- तुम्ही कदाचित जास्त बायोगॅस तयार करत असाल! कृपया तुमचा जास्तीचा गॅस जाळून टाका किंवा पॅनमध्ये पाणी गरम करण्यासाठी वापरा! जर ते नियमितपणे बुडबुडे करत असेल,

- हळूहळू आहार कमी करा. पृष्ठ २९ वरील "बायोडायजेस्टरचे फायदे जास्तीत जास्त करा", "तुमच्या बायोगासला पळून जाऊ देऊ नका" विभाग पहा. व्हिडिओ: TS10.
- जर तुमचा डायजेस्टर अजूनही जास्त बायोगॅस तयार करत असेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या:

- स्वयंपाकघरात गॅस/सडलेल्या अंड्यांचा वास येतो.

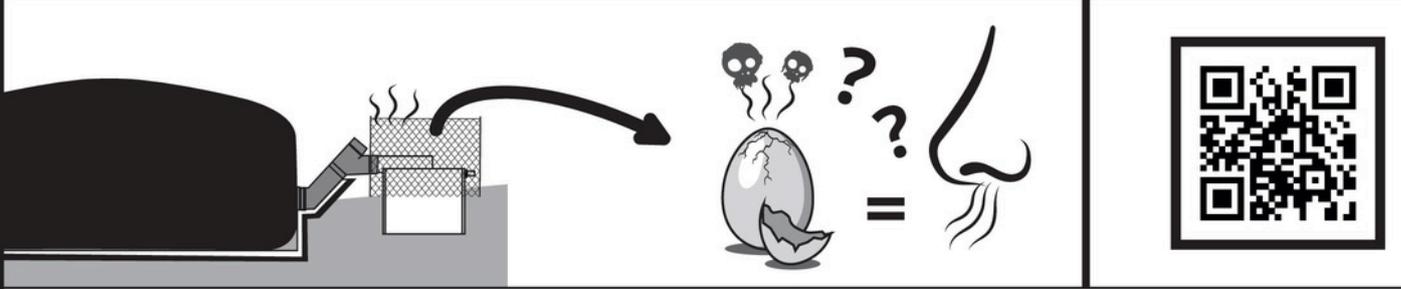
- तुम्ही तुमचा बायोस्टोव्ह पेटवता तेव्हा वास येतो का? न जळलेल्या बायोगॅसचे उत्सर्जन मर्यादित करण्यासाठी बर्नरला काडी सादर करण्यापूर्वी जास्त वेळ वाट पाहू नका. पृष्ठ २१ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "काउंटरवेट्स वापरून तुमची ज्वाला सुधारा" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM11, OM12.
- "तुम्ही तुमच्या फिल्टरमधील मिडिया वारंवार रीजनरेट करत आहात का? पृष्ठ २३ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "फिल्टर मीडिया कसे पुन्हा निर्माण करावे" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM5.

- बायोस्टोव्ह व्हॉल्व्ह, वॉटर ट्रॅप किंवा बायोगॅस फिल्टर उघडे ठेवले होते की व्यवस्थित बंद केले नव्हते? ते बंद करा! पृष्ठ २१ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", पृष्ठ २२ वरील "वॉटर ट्रॅप चेक" आणि पृष्ठ २३ वरील "फिल्टर मीडिया कसा पुन्हा वापरावा" हे विभाग पहा. व्हिडिओ: OM6, TS12, OM5.
- गळती आहे का? पृष्ठ २३ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "गॅस लाईन गळती तपासणी" आणि पृष्ठ ११ वरील "सुरक्षा", "बायोग" हे विभाग पहा.

जर तुम्हाला अजूनही तुमच्या स्वयंपाकघरात बायोगॅसचा वास येत असेल तर: ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या: • डायजेस्टरजवळ गॅस/सडलेल्या अंड्यांचा वास येतो.

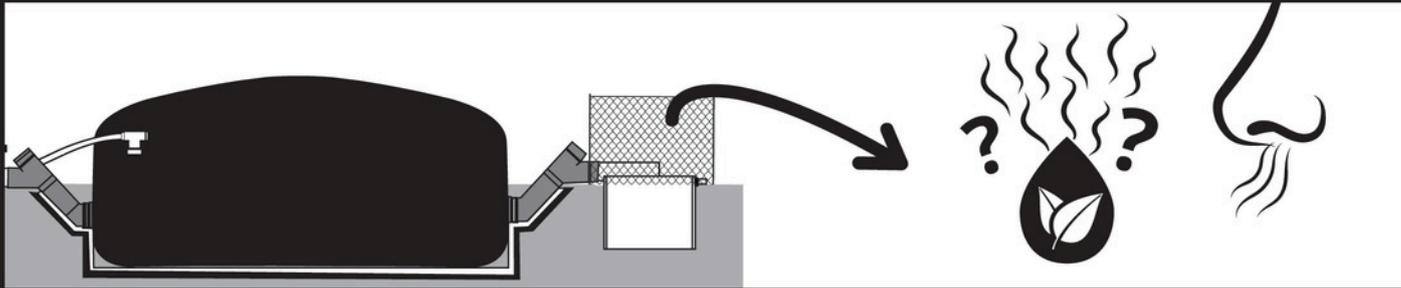
- तुम्हाला इनलेट आणि आउटलेटमध्ये पाणी दिसते का? इनलेट आणि आउटलेट पाईप्समध्ये पाणी दिसते का? ते भरलेले आहेत याची खात्री करा जेणेकरून बायोगॅस बाहेर पडू शकणार नाही. पृष्ठ १३ वरील "बायोडायजेस्टर स्टार्टअप" "पाणी इनलेट आणि आउटलेट कोपरांपर्यंत पोहोचोपर्यंत रिअॅक्टर पाण्याने भरा" हा विभाग पहा. व्हिडिओ: i3.
- तुमचा प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह पाण्याने भरलेला आहे का? पृष्ठ २२ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "प्रेशर रिलीफ व्हॉल्व्ह" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM1, OM2.
- गळती आहे का? "कसे

तुमची प्रणाली वापरण्यासाठी", पृष्ठ २३ वर "गॅस लाईन गळती तपासणी".

- तुमचा बायोगॅस फिल्टर योग्यरित्या घट्ट केला आहे का आणि फिल्टर गॅस्केटसह आहे का? पृष्ठ २३ वरील "तुमची प्रणाली कशी वापरावी", "फिल्टर मीडिया पुन्हा कसे तयार करावे" विभाग पहा. व्हिडिओ: OM5.

डायजेस्टर आणि फिल्टरमधील पारदर्शक पाईप फुटला आहे का? ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

समस्या: • माझ्या जैविक खताला दुर्गंधी येतेय!

- तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरला जास्त प्रमाणात आहार देत आहात का? पृष्ठ २८ वरील "बायोडायजेस्टरचे फायदे वाढवा", "नियमित आहार द्या" विभाग पहा आणि पृष्ठ ४० आणि पृष्ठ २० वरील सूचनांचे पालन करा. कॅलिब्रेटेड पीएच मीटर वापरून तुमच्या आउटलेट पाईपमधून जैवखताचा पीएच मोजा (कृपया पीएच मीटर कॅलिब्रेशन सूचनांचे पालन करा). जर जैवखताची पीएच पातळी कमी असेल आणि तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरला जास्त प्रमाणात खत देत राहिलात, तर ते बॅक्टेरियांना उत्पादन होण्यापासून रोखू शकते

बायोगॅस: खूप जास्त कार्बन डायऑक्साइड आणि पुरेसा मिथेन नाही.

"तुम्ही तुमच्या डायजेस्टरमध्ये जनावरांच्या शेणाशिवाय इतर जैविक कचरा (organic waste) घालत आहात का? काही कचरे खूप समृद्ध असतात, त्यामुळे ते नीट पचत नाहीत आणि आहाराचे प्रमाण विशेष पद्धतीने नियंत्रित करावे लागते!! ग्राहक सेवांशी संपर्क साधा - पृष्ठ ४५ पहा.

विल्हेवाट लावणे

• आपल्या बायोडायजेस्टर किटचे पॅकेजिंग पुनर्वापरयोग्य आहे. आम्ही तुम्हाला ते जवळच्या पुनर्वापर केंद्रात किंवा समतुल्य* घेऊन जाण्याची शिफारस करतो.

• फिल्टरिंग माध्यमातील वापरलेले फेरोसॉर्प डब्यात टाकता येते किंवा कंपोस्टमध्ये मिसळून ते लोह आणि सल्फरने समृद्ध करता येते - वापरण्यापूर्वी बारीक करा!

• आपल्या डायजेस्टरचा २० वर्षांचा वापर कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर आणि तो वापरात नसल्यास, त्याचे सर्व घटक जवळच्या स्थानिक पुनर्वापर केंद्रात जमा करा.

• पुनर्वापर केंद्रांविषयी माहिती हवी असल्यास, कृपया आम्हाला निःसंकोचपणे संपर्क करा.

* निष्क्रिय फिल्टर मीडिया काळजीपूर्वक हाताळावा, कारण त्याला आग लागू शकते. तो ज्वलनशील पदार्थांपासून दूर ठेवा आणि आग लागण्याचा धोका कमी करण्यासाठी तो शक्य तितक्या लवकर मातीमध्ये मिसळा. अधिक माहितीसाठी पृष्ठ क्रमांक 23 वरील सूचनांचे पालन करा.

लक्षात ठेवण्यासाठी तपशील

तंत्रज्ञांचे नाव:

स्थापनेची तारीख:

कचऱ्याचा प्रकार:

दररोज आहाराचे प्रमाण:

पातळ करणे:

अनुक्रमांक:

प्रशिक्षण प्राप्त झाल्याची
पुष्टी करणारी ग्राहकाची
स्वाक्षरी:

देखरेख आणि सेवा भेट वेळापत्रक

भेटींचे निरीक्षण	
मॉनिटरिंग १ (एम१)	
भेटीची तारीख	
तंत्रज्ञांचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	
मॉनिटरिंग 2 (M2) दूरस्थपणे / फोनद्वारे केले जाईल.	
कॉलची तारीख	
ग्राहक प्रतिनिधीचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	
मॉनिटरिंग ३ (एम३)	
भेटीची तारीख	
तंत्रज्ञांचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	

सेवा भेटी	
सेवा भेट १ (एसव्ही)	
भेटीची तारीख	
तंत्रज्ञांचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	
सेवा भेट २ (एसव्ही)	
भेटीची तारीख	
तंत्रज्ञांचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	
सेवा भेट ३ (एसव्ही)	
भेटीची तारीख	
तंत्रज्ञांचे नाव	
ग्राहकास दिलेल्या सूचना	
ग्राहकाची स्वाक्षरी	

या विभागाबद्दल.

हा विभाग वॉरंटीसंबंधी सामान्य माहिती प्रदान करतो. सविस्तर अटी व शर्ती वापरकर्ता व भागीदार करारांमध्ये नमूद केलेल्या आहेत, ज्यांना प्राधान्य असते.

वॉरंटी कालावधी

विक्रेत्या कडून स्थापनेच्या दिवसापासून एक (१) वर्षाची वॉरंटी दिली जाते, जी Sistema.bio घटकांच्या साहित्य किंवा उत्पादन प्रक्रियेमध्ये झालेल्या कोणत्याही नुकसानीसाठी लागू होते. त्याचबरोबर, डायजेस्टरच्या जिओमेम्ब्रेनसाठी विशेषतः दहा (१०) वर्षाची वॉरंटी देखील दिली जाते, जी स्थापनेच्या दिवसापासूनच सुरु होते.

गॅस लाइन
आणि
उपकरणांसाठी

बायोडायजेस्टरच्या
काळ्या पडद्यासाठी!

वॉरंटीमध्ये काय समाविष्ट आहे?

महत्वाचे म्हणजे, वॉरंटी खरेदीदाराच्या दुर्लक्षामुळे, अपघात, तोडफोड, खरेदीदाराकडून Sistema.bio घटकांमध्ये बदल, अयोग्य साठवणूक किंवा खरेदीदाराने जोखीम प्रतिबंधक सूचना व वापरकर्ता मार्गदर्शक पाळले नाहीत त्यामधील नुकसान यासाठी लागू होत नाही.

वरील वॉरंटी दुरुस्ती, बदल, उत्पादनाची अदलाबदल, कच्चा माल, कामगार व वाहतुकीच्या खर्चापुरती मर्यादित आहे. विक्रेत्याची खरेदीदारापुढील जबाबदारी Sistema.bio च्या किंमतीपेक्षा जास्त होऊ शकत नाही. विक्रेता कोणत्याही प्रकारच्या परिणामी नुकसानीसाठी जबाबदार ठरणार नाही.

स्थापनेपूर्वीच्या जबाबदाऱ्या

वितरण आणि प्रतिष्ठापन यांच्या दरम्यानच्या काळात (पूर्व-प्रतिष्ठापन), युनिट आणि त्याच्या सर्व घटकांची सुरक्षित देखभाल शेतकरी किंवा अंमलबजावणी भागीदाराची जबाबदारी असते.

या कालावधीत कोणतेही नुकसान, जसे की उंदीराचे चावणे, शारीरिक तोडफोड, पर्यावरणीय परिणाम किंवा नैसर्गिक आपत्ती, वॉरंटीमध्ये समाविष्ट नाही. जर प्रतिष्ठापनापूर्वी कोणताही घटक नुकसान झालेला, हरवलेला, चोरीला गेलेला, चुकीच्या हाताळणीमुळे खराब झालेला किंवा बदललेला आढळला, तर त्याची दुरुस्ती किंवा बदलाची सर्व जबाबदारी शेतकरी किंवा भागीदाराची असेल.

Sistema.bio ला दुरुस्ती किंवा बदलाची मान्यता देण्यापूर्वी दावा तपासण्याचे व सत्यापित करण्याचे अधिकार आहेत. वॉरंटी संबंधित सर्व बाबतीत Sistema.bio चे निर्णय अंतिम आणि बंधनकारक असतील

Sistema.bio मध्ये, आपली सुरक्षा आणि कल्याण हे आमचे सर्वोच्च प्राधान्य आहेत

तुमच्या आरोग्याबद्दल, अन्याय्य वागणूक, किंवा बायोडायजेस्टर सिस्टमशी संबंधित इतर कोणतीही चिंता किंवा आमची टीम तुमच्यासोबत काम करण्याच्या पद्धतीबद्दल, कृपया आम्हाला कळवा. कृपया तुमची चिंता कळवा*.

महत्वाची सुरक्षा सूचना

आम्ही आपल्याला सर्व सुरक्षा सूचना या वापरकर्ता मार्गदर्शकात दिलेल्या प्रमाणे वाचण्याची आणि पाळण्याची जोरदार शिफारस करतो आणि बायोडायजेस्टर सिस्टमचे वापर वर्णन केलेल्या पद्धतीने करण्याचे निर्देश देतो.

जर आपण या सूचनांचे पालन करणे निवडलं नाही, तर कंपनी कोणत्याही अपघात, जखमा, मालमत्तेचे नुकसान किंवा इतर हानीबाबत जबाबदार ठरणार नाही.

तक्रार कशी नोंदवावी*

आम्ही ऐकण्यासाठी, कृती करण्यासाठी आणि प्रत्येकजण सुरक्षित राहावा याची खात्री करण्यासाठी येथे आहोत. संपर्क साधण्यास अजिबात संकोच करू नका!

१. आम्हाला येथे कॉल करा:

• जागतिक ग्राहक यश

ईमेल: customersuccess@sistema.bio

• ग्राहक सेवा, भारत

ईमेल: customercare.india@sistema.bio

फोन: +९१ ९६०७६०६६६०

• ग्राहक सेवा, आफ्रिका (केनिया आणि युगांडा)

ईमेल: customercare.africa@sistema.bio फोन:

+२५४ ७११ ०८२८८८

• ग्राहक सेवा, LATAM

ईमेल: atencionalcliente@sistema.bio

मेक्सिकोसाठी फोन: +52 1 55 9199 2411

कोलंबियासाठी फोन: +57 310 3482 564

• वेबसाइट विनंती फॉर्म

तुम्ही आमच्या वेबसाइटवर थेट विनंती देखील सादर करू शकता.

२. गुप्त तक्रार नोंदणी

आपण आमच्या ऑनलाइन फॉर्मद्वारे गुप्त तक्रार देखील नोंदवू शकता.

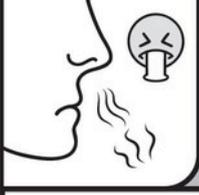

शेतकऱ्यांसाठी आपत्कालीन प्रतिसाद योजना

SISTEMA.bio

स्वयंपाकघरात सुरक्षितता

हायड्रोजन सल्फाईड (H₂S) मुळे विषारीपणा आणि मृत्यूचा धोका दीर्घकाळ श्वासोच्छ्वास केल्यास, यामुळे श्वसनातील अडचणी, आजार आणि मृत्यू होऊ शकतो.

प्रतिबंध

- वापरकर्ता मार्गदर्शकात दिलेल्या सूचनांनुसार, बायोगॅस फिल्टरमधील फिल्टर मीडियम नियमितपणे पुनर्जन्मित करा किंवा बदला.
- आग लावण्याआधी अधिक प्रमाणात अधजळलेला गॅस सोडू नका.
- गॅस जळवण्याचा स्रोत (इग्निशन) स्टोव्हवर ठेवा आणि नंतर गॅस नॉब चालू करा जेणेकरून गॅस प्रवाह होईल.
- बायोगॅस लाइनचे नियमित तपासणी करा.
- बायोगॅस गळती झाल्यास त्यातून सडलेली वस्तू किंवा कुजलेल्या अंडी सारखा वास येतो.
- घरातील गळती आढळल्यास तत्काळ घर सोडा, कारण विषारीपणाचा धोका असतो, आणि आइसोलेशन व्हॉल्व बंद करा, जेणेकरून बायोगॅसचा प्रवाह थांबेल.

जर तुम्हाला कुजलेला
वास (कुजलेली अंडी)
आला तर

- खिडक्या आणि दारे उघडा आणि तत्काळ घराबाहेर जा.
- जर डोळ्यांमध्ये दुखणे, खोकला, श्वास घेण्यात अडचण, उलट्या किंवा डोकेदुखी जास्त असेल, तर आपत्कालीन सेवा ला कॉल करा.

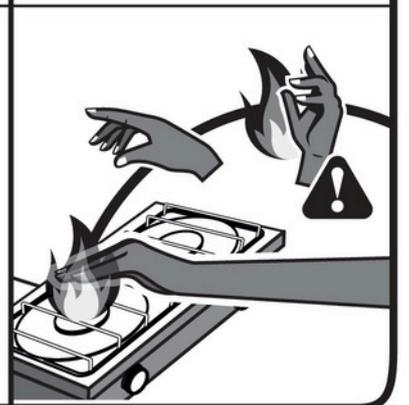
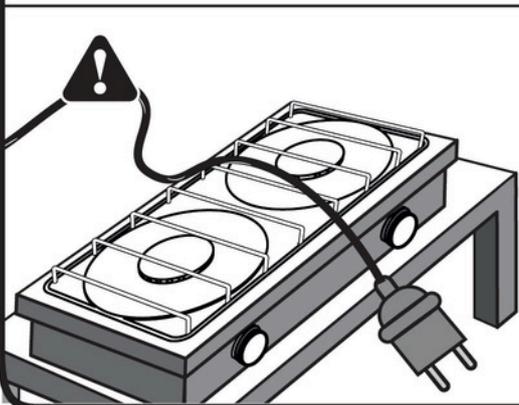

आग लागण्याचा आणि जळण्याचा धोका

स्टोव्हवरून कोणतेही तार किंवा कनेक्शन जाऊ देऊ नका. बायोस्टोव्ह एका घन आणि स्थिर पृष्ठभागावर ठेवा.

ज्वालांजवळ पडदे किंवा इतर कोणतीही ज्वलनशील वस्तू ठेवू नका.

बायोस्टोव्ह वापरताना काळजी घ्या कारण तुम्ही स्वतःला जाळू शकता.

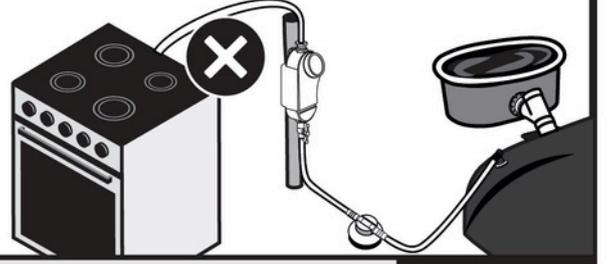
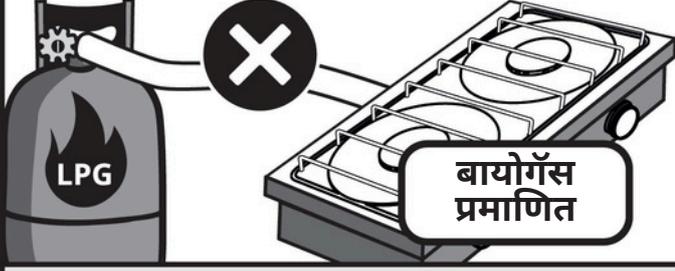

शेतकऱ्यांसाठी आपत्कालीन प्रतिसाद योजना

SISTEMA.bio

बायोस्टोव्हला बायोडायजेस्टर व्यतिरिक्त
इतर कोणत्याही गॅस स्रोताशी जोडू नका.

बायोगॅस लाइन नैसर्गिक
गॅसच्या चुलीला जोडू
नका.

आग लागल्यास

- आइसोलेशन व्हॉल्व बंद करा, जेणेकरून बायोगॅसचा प्रवाह थांबेल.
- तत्काळ परिसर रिकामा करा.
- सुरक्षित असल्यास, लहान आग पाण्याने किंवा उपलब्ध असल्यास अग्निशामक यंत्र वापरून विझवा.

जळल्यास

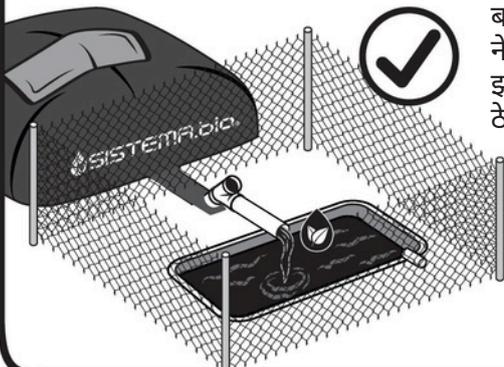
- जखमेच्या भागावर थंड पाणी चालू करा.
- साहाय्य मागा: लक्षणे गंभीर असल्यास आपत्कालीन सेवा ला कॉल करा.

बायोडायजेस्टरमध्ये सुरक्षितता

बुडण्याचा धोका

बायोफर्टिलायझर टँक नेहमीच कुंपण किंवा झाकणाने सुरक्षित ठेवा.

बायोगॅस सिस्टम आणि बायोफर्टिलायझर टँक जवळ मुलांना एकटे ठेवू नका.

प्रतिबंध

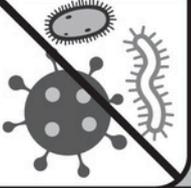
शेतकऱ्यांसाठी आपत्कालीन प्रतिसाद योजना

SISTEMA.bio

अपघात झाल्यास

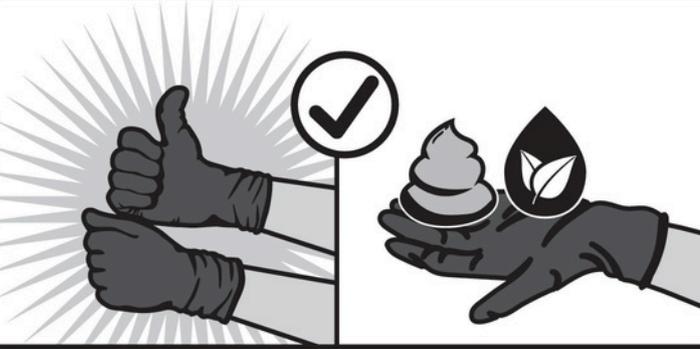
जैवखत टाकीत पडल्यास, प्राण्याला/व्यक्तीला खड्ड्यातून बाहेर काढण्यास मदत करा आणि प्रथमोपचार घ्या, त्यानंतर ताबडतोब वैद्यकीय मदत घ्या.

बायोफर्टिलायझर आणि गाळातील जीवाणूंमुळे संसर्गाचा धोका

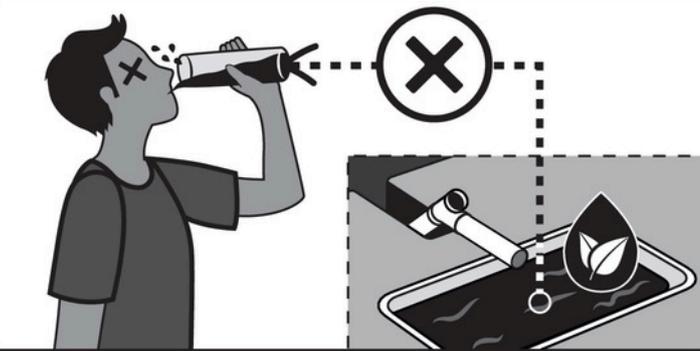
खत आणि जैविक खत हाताळताना हातमोजे वापरा.

साबण आणि पाण्याने हात धुवा.

जैविक खत पिऊ नका

तुमच्या भाज्या धुवा.

बायोफर्टिलायझरच्या संपर्कात आल्यास

सामान्य सुरक्षा सूचना

- संरक्षणात्मक साधने वापरा: गाळ व बायोफर्टिलायझर हाताळताना नेहमी हॅंड ग्लोव्ह्ज वापरा.
- आपत्कालीन संपर्क: आपल्या स्थानिक आपत्कालीन नंबरची यादी सुलभ जागी ठेवा, जसे की रुग्णालय, क्लिनिक, डिस्पेंसरी, अग्निशमन यंत्रणा (जिथे लागू असेल).
- त्वचेशी संपर्क झाल्यास: प्रभावित भाग किमान ३ मिनिटे साबण व पाण्याने धुवा

- डोळ्याशी संपर्क झाल्यास: स्वच्छ पाण्याने किमान ५ मिनिटे धुवा.
- अन्नासोबत किंवा श्वासोच्छ्वासाद्वारे सेवन झाल्यास: तत्काळ वैद्यकीय मदत घ्या.

अशा घटनेच्या बाबतीत, कृपया *Sistema.bio* शी संपर्क साधा. ग्राहक सेवा क्रमांक पृष्ठ 45 वरील दिलेला आहे.

ग्राहक सेवा

SISTEMA.bio

महत्वाचे!

कृपया खालील परिस्थितीत आम्हाला कॉल करणे विसरू नका:

- फोन नंबर बदलल्यास: जेणेकरून आम्ही आपला नवीन नंबर अद्ययावत करू आणि आपल्याशी सतत संपर्क ठेवू शकू.
- डायजेस्टरच्या स्थितीत बदल झाल्यास: उदाहरणार्थ, आपला डायजेस्टर आता काम करत नाही आणि दुरुस्तीची आवश्यकता आहे, किंवा आपण आपला डायजेस्टर आता वापरत नाही.
-

आमच्याशी सतत संपर्क ठेवल्याबद्दल धन्यवाद!

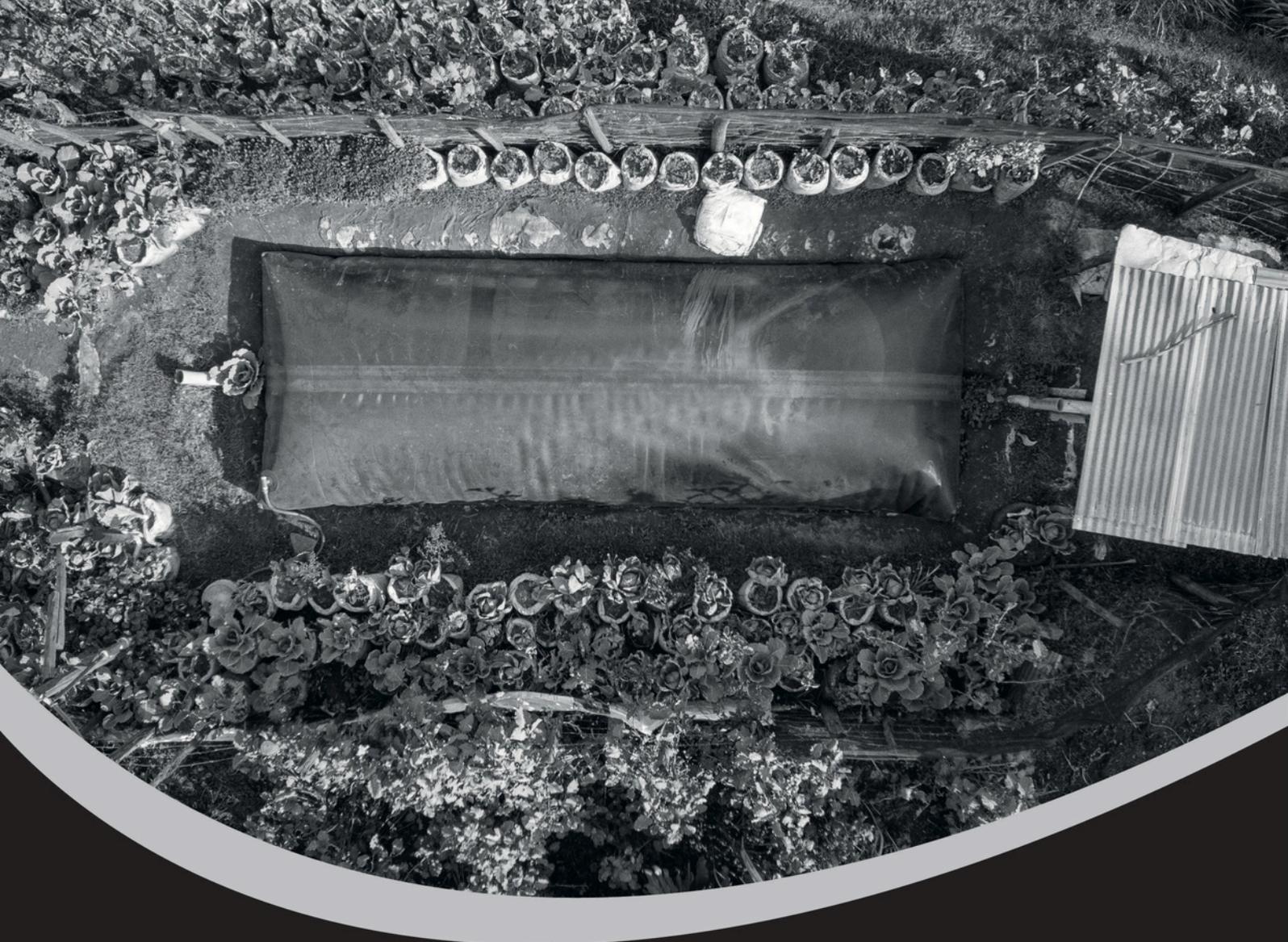
स्थानिक Sistema.bio ग्राहक सेवा

प्रादेशिक आणि जागतिक ग्राहक सेवा फोन नंबर आणि ईमेल पत्ते मिळविण्यासाठी कृपया पृष्ठ ४५ पहा.

जर आपल्याला कोणतीही समस्या असेल, तर कृपया Sistema.bio ग्राहक सेवेशी संपर्क करा.

QR कोड स्कॅन करा आणि आमच्या वेबसाईटवर प्रादेशिक फोन नंबर आणि ईमेलची अद्ययावत यादी पाहा.

अधिक माहितीसाठी, भेट द्या
www.systema.bio

#CreatingValueFromWaste

 www.systema.bio

 [Sistema Biobolsa / Sistema.bio](#)

 [Sistema_bio](#)

   [Sistema.bio](#)

